

آزمون ۱۳ از ۱۵

شرکت تعاونی خدمات آموزشی کارکنان
سازمان سنجش آموزش کشور

اگر دانشگاه اصلاح شود مملکت اصلاح می شود.
امام خمینی (ره)

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی سنجش دوازدهم - جامع نوبت دوم (۱۴۰۴/۰۲/۰۵)

علوم انسانی (دوازدهم)

کارنامه آزمون، عصر روز برگزاری آن از طریق سایت اینترنتی زیر قابل مشاهده می باشد:

www.sanjeshserv.ir

مدیران، مشاوران و دبیران محترم دبیرستان ها و مراکز آموزشی

به منظور فراهم نمودن زمینه ارتباط مستقیم مدیران، مشاوران و دبیران محترم دبیرستان ها و مراکز آموزشی همکار در امر آزمون های آزمایشی سنجش و بهره مندی از نظرات ارزشمند شما عزیزان در خصوص این آزمون ها ، آدرس پست الکترونیکی test@sanjeshserv.com معرفی می گردد. از شما عزیزان دعوت می شود، دیدگاه های ارزشمند خود را از طریق آدرس فوق با مدیر تولیدات علمی و آموزشی این مجموعه در میان بگذارید.

@sanjesheducationgroup

@sanjeshserv

کانال های ارتباطی:

ریاضی و آمار

۱. گزینه ۳ درست است.

به ازای $a = 1$ مخرج کسر صفر شده و مقدار کسر تعریف نشده است.

$$a - 1 \neq 0 \Rightarrow a \neq 1$$

با شرط $a \neq 1$ ، معادله را طرفین وسطین کرده و برحسب توان‌های نزولی برای x ، مرتب می‌کنیم.

$$ax(x+2) + 2x^2 = -a + 1 \Rightarrow ax^2 + 2ax + 2x^2 + a - 1 = 0 \Rightarrow (a+2)x^2 + 2ax + a - 1 = 0$$

شرط اصلی در معادله درجه دوم این است که ضریب x^2 مخالف صفر باشد.

$$a + 2 \neq 0 \Rightarrow a \neq -2$$

برای آن که معادله درجه دوم دارای دو ریشه حقیقی متمایز باشد، باید ممیز آن (Δ) بزرگ‌تر از صفر باشد.

$$(2a)^2 - 4(a+2)(a-1) > 0 \Rightarrow 4a^2 - 4(a^2 + a - 2) > 0 \Rightarrow 4a^2 - 4a^2 - 4a + 8 > 0 \Rightarrow$$

$$-4a + 8 > 0 \Rightarrow -4a > -8 \xrightarrow{\div(-4)} a < 2$$

تنها محدوده‌ای که هر سه شرط $a \neq 1$ ، $a \neq -2$ و $a < 2$ در آن رعایت شده است، گزینه ۳ است.

(ریاضی و آمار (۱) - فصل ۱، درس ۲؛ سطح دشواری: دشوار)

۲. گزینه ۲ درست است.

$$\frac{x-1}{x+1} + \frac{2}{-(x^2-1)} = \frac{2x}{x-1} \Rightarrow \frac{x-1}{x+1} - \frac{2}{(x-1)(x+1)} - \frac{2x}{x-1} = 0$$

$$\Rightarrow \frac{(x-1)^2 - 2 - 2x(x+1)}{(x-1)(x+1)} = 0 \Rightarrow x^2 - 2x + 1 - 2 - 2x^2 - 2x = 0 \Rightarrow$$

$$\Rightarrow -x^2 - 4x - 1 = 0 \xrightarrow{\times(-1)} x^2 + 4x + 1 = 0 \quad (\Delta = 4^2 - 4 \times 1 \times 1 = 16 - 4 = 12)$$

$$x = \frac{-4 \pm \sqrt{12}}{2(1)} = \frac{-4 \pm \sqrt{4 \times 3}}{2} = \frac{-4 \pm 2\sqrt{3}}{2} = -2 \pm \sqrt{3} \Rightarrow \begin{cases} x_1 = -2 + \sqrt{3} = \sqrt{3} - 2 \\ x_2 = -2 - \sqrt{3} \end{cases}$$

$x = \sqrt{3} - 2$ ریشه بزرگ‌تر معادله است.

(ریاضی و آمار (۱) - فصل ۱، درس ۲؛ سطح دشواری: متوسط)

۳. گزینه ۴ درست است.

شیب نمودار تابع خطی $y = -2x + 6$ برابر با -2 است. بنابراین شیب نمودار تابع f برابر با $\frac{1}{2}$ است. محل برخورد دو

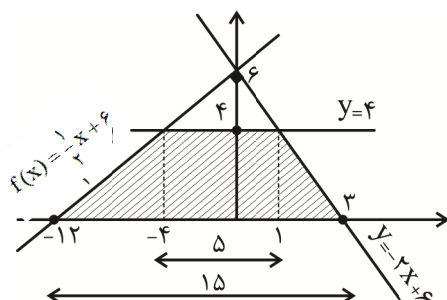
خط روی محور عرض‌ها است، بنابراین عرض از مبدا آن‌ها برابر است. ضابطه تابع f به صورت $f(x) = \frac{1}{2}x + 6$ نوشته

می‌شود. طول نقاط برخورد نمودار این دو خط را با خط $y = 4$ تعیین می‌کنیم.

$$-2x + 6 = 4 \Rightarrow x = 1$$

$$\frac{1}{2}x + 6 = 4 \Rightarrow x = -4$$

نمودار سه خط را در یک دستگاه رسم کرده و مساحت دوزنقه را محاسبه می‌کنیم.

نصف ارتفاع $\times$ مجموع دو قاعده = مساحت دوزنقه

$$S = (5 + 15) \times \frac{4}{2} = 40$$

(ریاضی و آمار (۱) - فصل ۲، درس ۳؛ سطح دشواری: متوسط)

۴. گزینه ۲ درست است.

$$\left. \begin{aligned} x &= -\frac{b}{2a} \\ y &= \frac{-\Delta}{4a} \end{aligned} \right\} \Rightarrow -\frac{\Delta}{4a} = -\frac{b}{2a} \Rightarrow \Delta = 4b \xrightarrow{\Delta > 0} b > 0$$

(ریاضی و آمار (۱) - فصل ۲، درس ۴؛ سطح دشواری: متوسط)

۵. گزینه ۱ درست است.

تابع هزینه یک تابع خطی است که آن را به صورت $C(x) = mx + h$ در نظر می‌گیریم. در وضعیت سربه‌سر، میزان هزینه‌ها و درآمد برابر است.

$$-\frac{1}{2}x^2 + 28x = mx + h \xrightarrow{x=4} -8 + 112 = 4m + h \Rightarrow 4m + h = 104$$

$$-\frac{1}{2}x^2 + 28x = mx + h \xrightarrow{x=16} -128 + 448 = 16m + h \Rightarrow 16m + h = 320$$

معادلات حاصل را در یک دستگاه حل می‌کنیم.

$$\begin{cases} -4m - h = -104 \\ 16m + h = 320 \end{cases} \Rightarrow 12m = 216 \Rightarrow m = 18, h = 32$$

تابع سود را تشکیل داده و بیشترین مقدار آن را محاسبه می‌کنیم.

$$P(x) = -\frac{1}{2}x^2 + 28x - (18x + 32) = -\frac{1}{2}x^2 + 10x - 32$$

$$x = \frac{-b}{2a} = \frac{-10}{2(-\frac{1}{2})} = 10 \Rightarrow y_{\max} = \frac{-1}{2}(10)^2 + 10(10) - 32 = 18$$

(ریاضی و آمار (۱) - فصل ۲، درس ۴؛ سطح دشواری: دشوار)

۶. گزینه ۴ درست است.

میانگین دو داده X و Y ، با میانگین کل داده‌ها برابر است.

$$\frac{x+y}{2} = 20 \Rightarrow \frac{x+x+14}{2} = 20 \Rightarrow 2x+14 = 40 \Rightarrow x = 13 \xrightarrow{y=x+14} y = 27$$

$$2x + y = 2(13) + 27 = 53$$

(ریاضی و آمار (۱) - فصل ۳، درس ۲؛ سطح دشواری: آسان)

۷. گزینه ۳ درست است.

$$3 \times r_A = 5 \times r_B \Rightarrow \frac{r_A}{r_B} = \frac{5}{3}$$

$$\frac{x_A}{x_B} = \left(\frac{r_A}{r_B} \right)^2 \Rightarrow \frac{150}{x_B} = \left(\frac{5}{3} \right)^2 \Rightarrow \frac{150}{x_B} = \frac{25}{9} \Rightarrow x_B = \frac{150 \times 9}{25} = 54$$

(ریاضی و آمار (۱) - فصل ۴، درس ۲؛ سطح دشواری: متوسط)

۸. گزینه ۲ درست است.

عکس نقیض گزاره شرطی داده شده را می‌نویسیم.

$$((p \wedge q) \Rightarrow \sim r) \equiv (\sim(\sim r) \Rightarrow \sim(p \wedge q)) \equiv (r \Rightarrow (\sim p \vee \sim q))$$

گزاره به‌دست آمده را به‌صورت عبارت گزینه ۲ می‌توان بیان کرد.

(ریاضی و آمار (۲) - فصل ۱، درس ۱؛ سطح دشواری: متوسط)

۹. گزینه ۴ درست است.

نیمساز ناحیه‌های اول و سوم، نمودار تابع همانی $f(x) = x$ است.

$$y = (a-1)x^2 + f(x+1) + 2 \Rightarrow y = (a-1)x^2 + x + 3$$

خط $x = 2$ محور تقارن سهمی است. پس طول رأس سهمی نیز $x = 2$ است.

$$x = \frac{-b}{2a} \Rightarrow 2 = \frac{-1}{2(a-1)} \Rightarrow 4a - 4 = -1 \Rightarrow 4a = 3 \Rightarrow a = \frac{3}{4} \Rightarrow y = -\frac{1}{4}x^2 + x + 3$$

برای یافتن طول نقاط تلاقی سهمی با محور x ها، معادله $y = 0$ را حل می‌کنیم.

$$-\frac{1}{4}x^2 + x + 3 = 0 \xrightarrow{\times(-4)} x^2 - 4x - 12 = 0 \Rightarrow (x-6)(x+2) = 0 \Rightarrow x = 6, x = -2$$

(ریاضی و آمار (۲) - فصل ۲، درس ۱؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۰. گزینه ۱ درست است.

$$|-\frac{3}{2}| > 1 \Rightarrow f(-\frac{3}{2}) = \left[2(-\frac{3}{2}) - \frac{3}{4}\right] = \left[-3 - \frac{3}{4}\right] = \left[-\frac{15}{4}\right] = -\frac{15}{4}$$

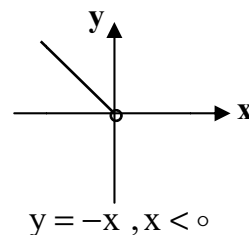
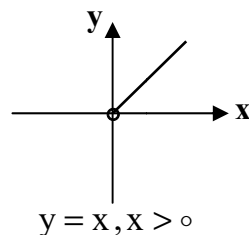
$$|\frac{3}{4}| < 1 \Rightarrow f(\frac{3}{4}) = \frac{\frac{3}{4}}{\sqrt{1-\frac{3}{4}}} = \frac{\frac{3}{4}}{\sqrt{\frac{1}{4}}} = \frac{\frac{3}{4}}{\frac{1}{2}} = \frac{3}{2} = 1.5$$

$$f(-\frac{3}{2}) + f(\frac{3}{4}) = -\frac{15}{4} + 1.5 = -\frac{11}{4} = -2.75$$

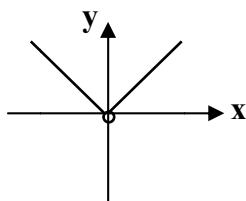
(ریاضی و آمار (۲) - فصل ۲، درس ۲؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۱. گزینه ۱ درست است.

$$f(x) = \frac{x^2}{|x|} \Rightarrow \begin{cases} \frac{x^2}{x} = x & x > 0 \\ \frac{x^2}{-x} = -x & x < 0 \end{cases}$$

و در نهایت نمودار تابع $f(x)$ به صورت زیر است. (توجه کنید که تابع در $x = 0$ تعریف نشده است.)

(ریاضی و آمار (۲) - فصل ۲، درس ۳؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۲. گزینه ۳ درست است.

اگر درآمد همه اعضای جامعه در یک مقدار ثابت ضرب شود، خط فقر نیز در همان مقدار ضرب می شود در این جامعه ده درصد به درآمد هر نفر اضافه شده یعنی درآمد هر نفر در $\frac{1}{10}$ ضرب شده است. در این صورت خط فقر k نیز در $\frac{1}{10}$ ضرب می شود. اگر به درآمد همه اعضای جامعه یک مقدار ثابت اضافه شود، به خط فقر نصف آن مقدار اضافه می شود. در این جامعه به هر نفر ۱۰۰ هزار تومان یارانه پرداخت می شود؛ بنابراین به خط فقر $\frac{1}{10}k$ پنجاه هزار تومان اضافه می شود.

(ریاضی و آمار (۲) - فصل ۳، درس ۱؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۳. گزینه ۴ درست است.

جمعیت بیکار و شاغل منطقه را در سال گذشته محاسبه می کنیم. جمعیت بیکار اولیه را X در نظر می گیریم.

$$\text{نرخ بیکاری} = \frac{\text{جمعیت بیکار}}{\text{جمعیت فعال}} \times 100 \Rightarrow 14 = \frac{X}{5000} \times 100 \Rightarrow X = 700$$

$$\text{جمعیت شاغل} = 5000 - 700 = 4300$$

در سال جدید ۵ درصد از جمعیت شاغل مهاجرت کرده اند که تعداد آنها به صورت زیر محاسبه می شود.

$$\frac{5}{100}(4300) = 215$$

از طرفی ۱۵ نفر بیکار به جمعیت فعال منطقه اضافه شده است. با ایجاد ۲۸۳ فرصت شغلی جدید، با توجه به جمعیت بیکار و فعال در سال جاری، نرخ بیکاری را در سال جاری محاسبه می کنیم.

$$\text{جمعیت بیکار} = 700 + 15 - 283 = 432$$

$$\text{جمعیت فعال} = 5000 - 215 + 15 = 4800$$

$$\text{نرخ بیکاری} = \frac{432}{4800} \times 100 = 9$$

(ریاضی و آمار (۲) - فصل ۳، درس ۱؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۴. گزینه ۲ درست است.

دو حالت در نظر می گیریم:

الف) صف یک نفره و صف ۵ نفره:

جابه جایی ۵ نفر در صف ۵ نفره

$$\left(\begin{matrix} 6 \\ 1 \end{matrix} \right) \times 5! = 6 \times 120 = 720$$

انتخاب ۱ نفر برای صف ۱ نفره

ب) صف دو نفره و صف ۴ نفره:

جابه جایی ۴ نفر در صف ۴ نفره

$$\left(\begin{matrix} 6 \\ 2 \end{matrix} \right) \times 2! \times 4! = 15 \times 2 \times 24 = 720$$

انتخاب ۲ نفر برای صف ۲ نفره

$$\text{تعداد کل: } 720 + 720 = 1440$$

(ریاضی و آمار (۳) - فصل ۱، درس ۱؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۵. گزینه ۱ درست است.

اولین و آخرین عدد زوج سه رقمی به ترتیب ۱۰۰ و ۹۹۸ هستند. تعداد اعداد زوج سه رقمی را به دست می آوریم.

$$n(S) = \frac{998 - 100}{2} + 1 = 450$$

اعداد زوج سه رقمی مضرب ۱۱ دنباله حسابی زیر را تشکیل می‌دهند.

$$۱۱۰, ۱۳۲, \dots, ۹۹۰$$

تعداد این اعداد را به دست می‌آوریم.

$$n(A) = \frac{۹۹۰ - ۱۱۰}{۲۲} + ۱ = ۴۱$$

احتمال وقوع پیشامد مورد نظر را محاسبه می‌کنیم.

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(s)} = \frac{۴۱}{۴۵۰}$$

(ریاضی و آمار (۳) - فصل ۱، درس ۲؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۶. گزینه ۲ درست است.

در مرحله طرح و برنامه‌ریزی علاوه بر توافق درباره چگونگی اندازه‌گیری متغیرهای مورد نظر، درباره چگونگی نمونه‌گیری و اندازه نمونه تصمیم‌گیری می‌شود. تعداد کل نمونه‌های ۴ تایی از یک جامعه با ۱۰ عضو از رابطه ترکیب محاسبه می‌شود.

$$C(۱۰, ۴) = \binom{۱۰}{۴} = \frac{۱۰!}{۶! \times ۴!} = ۲۱۰$$

(ریاضی و آمار (۳) - فصل ۱، درس ۳؛ سطح دشواری: آسان)

۱۷. گزینه ۱ درست است.

$$a_2 = \frac{1}{1+a_1} = \frac{1}{1+1} = \frac{1}{2}$$

$$a_3 = \frac{2}{1+a_2} = \frac{2}{1+\frac{1}{2}} = \frac{2}{\frac{3}{2}} = \frac{4}{3}$$

$$a_4 = \frac{3}{1+a_3} = \frac{3}{1+\frac{4}{3}} = \frac{3}{\frac{7}{3}} = \frac{9}{7}$$

(ریاضی و آمار (۳) - فصل ۲، درس ۱؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۸. گزینه ۲ درست است.

اگر α و β ریشه‌های معادله و $-\frac{\gamma}{4}$ واسطه حسابی آن‌ها باشد، داریم:

$$\frac{\alpha + \beta}{2} = -\frac{\gamma}{4} \Rightarrow \alpha + \beta = -\frac{\gamma}{2}$$

مجموع ریشه‌های معادله درجه دوم $ax^2 + bx + c = 0$ از رابطه $-\frac{b}{a}$ به دست می‌آید.

$$\frac{-(2m+1)}{m-1} = -\frac{\gamma}{2} \Rightarrow 4m+2 = 7m-7 \Rightarrow 3m = 9 \Rightarrow m = 3$$

به‌ازای $m = 3$ معادله را تشکیل داده و ریشه‌های آن را به دست می‌آوریم.

$$2x^2 + 7x + 6 = 0 \Rightarrow \Delta = 7^2 - 4(2)(6) = 1$$

$$\alpha, \beta = \frac{-7 \pm \sqrt{1}}{2(2)} = \frac{-7 \pm 1}{4} \Rightarrow \alpha = -2, \beta = -\frac{3}{2}$$

اختلاف مشترک دنباله حسابی را تعیین می‌کنیم.

$$\alpha, -\frac{\gamma}{4}, \beta \Rightarrow -2, -1/75, -1/5 \Rightarrow d = 0/25$$

(ریاضی و آمار (۳) - فصل ۲، درس ۲؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۹. گزینه ۳ درست است.

با قراردادن ۴ واسطه، عدد ۹۶، جمله ششم خواهد بود.

$$a_6 = 96 \Rightarrow a_1 r^5 = 96 \Rightarrow 3 \times r^5 = 96 \Rightarrow r^5 = 32 \Rightarrow r = 2$$

$$S_n = a_1 \times \frac{1-r^n}{1-r} \Rightarrow S_6 = 3 \times \frac{1-2^6}{1-2} = 189$$

$$S_7 = a_1 + a_7 = a_1 + a_1 r = 3 + (3 \times 2) = 9$$

$$\frac{S_6}{S_7} = \frac{189}{9} = 21$$

(ریاضی و آمار (۳) - فصل ۳ درس ۱؛ سطح دشواری: متوسط)

۲۰. گزینه ۲ درست است.

عدد a را به دست می آوریم.

$$a = \sqrt[4]{(\sqrt{3}-2)^4} + \sqrt[3]{(\sqrt{3}-3)^3} = |\sqrt{3}-2| + (\sqrt{3}-3) = -\sqrt{3}+2+\sqrt{3}-3 = -1$$

به ازای $a = -1$ تابع $f(x)$ را نوشته و حاصل $f(2)$ را محاسبه می کنیم.

$$f(x) = \left(\frac{1}{2}\right)^{-x} \Rightarrow f(2) = \left(\frac{1}{2}\right)^{-2} = 2^2 = 4$$

(ریاضی و آمار (۳) - فصل ۳، درس ۲ و ۳؛ سطح دشواری: متوسط)

علوم و فنون ادبی

۲۱. گزینه ۱ درست است.

بررسی سایر گزینه ها:

(۲) محمدبن جریر طبری نویسنده بوده است.

(۳ و ۴) سنایی و انوری شاعر سده ۶ بوده اند.

نکته: کتاب گفته است ابوعلی سینا علاوه بر تبحر در سایر علوم زمان خود، به فارسی و عربی نیز شعر می سروده است.

(علوم و فنون ادبی (۱) - ترکیبی؛ سطح دشواری: متوسط)

۲۲. گزینه ۱ درست است.

بررسی سایر گزینه ها:

(۲) کاربرد کلمه «هزار» (تفاوت تلفظ برخی از لغات با زبان امروز)

(۳) «به رویین دژ اندر» (آوردن دو حرف اضافه برای یک متمم)

(۴) «جوشن» (کهنه و مهجور بودن بخشی از لغات در مقایسه با دوره های بعد) باعث ردّ گزینه است.

(علوم و فنون ادبی (۱) - درس ۷؛ سطح دشواری: آسان)

۲۳. گزینه ۱ درست است.

بررسی سایر گزینه ها:

(۲) پس از ناصر خسرو، سنایی هم که ابتدا مدیحه گوی بود، در دوره دوم از حیات شعری خود، به سیر و سلوک معنوی پرداخت.

(۳) با خروج شعر از دربارها و ورود آن به خانقاه ها دامنه موضوعات آن، گسترش یافت.

(۴) در نیمه قرن پنجم، با دوره بلوغ آن مواجه می شویم و در قرن ششم و اوایل قرن هفتم، آن را در حال پختگی و کمال می یابیم.

(علوم و فنون ادبی (۱) - درس ۱۰؛ سطح دشواری: متوسط)

۲۴. گزینه ۳ درست است.

بررسی سایر گزینه ها:

- (۱) این توضیحات در مورد خواجه رشیدالدین فضل الله همدانی است.
 (۲) نثر او در مقدمه مصنوع و در اصل کتاب، ساده و عالمانه است.
 (۴) کتاب تاریخ گزیده، تاریخ پیامبران، خلفای چهارگانه، خلفای بنی عباس و تاریخ ایران را تا سال ۷۳۰ ه. ق. در بر می گیرد.
 (علوم و فنون ادبی (۲) - درس ۱؛ سطح دشواری: آسان)

۲۵. گزینه ۴ درست است.

بررسی عبارت‌ها:

- (الف) با توجه به تشبیه‌های حسی و روحیه نشاط و خوش‌باشی آن، متعلق به سبک خراسانی است.
 (ب) پرهیز از زهدریایی، متعلق به سبک عراقی است.
 (پ) توجه به دنیای درون، متعلق به سبک عراقی است.
 (ت) با توجه به آرایه اسلوب معادله و کلمه «نازک»، متعلق به سبک هندی است.
 (علوم و فنون ادبی (۲) - درس ۴ و ۱۰؛ سطح دشواری: متوسط)

۲۶. گزینه ۳ درست است.

- (۱) دارای ردیف طولانی است.
 (۲) دارای آرایه حسن تعلیل است.
 (۴) دارای کلمه «تبخال» است که به گفته کتاب: معروف است که هیچ معنا و مضمونی در جهان نیست که در شعر صائب نیامده باشد.
 او از گل قالی، تندباد و تبخال مضمون ساخته است.
 (علوم و فنون ادبی (۲) - درس ۱۰؛ سطح دشواری: دشوار)

۲۷. گزینه ۲ درست است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) ترجمه آثار اروپایی در ایران با تأسیس چاپ‌خانه در زمان فتحعلی شاه آغاز شد.
 (۳) دهخدا در رواج نثر ساده و عامیانه که بعدها در داستان‌های محمدعلی جمال‌زاده و «صادق هدایت» به کار رفت، نقش مؤثری داشت.
 (۴) توضیحات این گزینه، در مورد ادیب‌الممالک فراهانی است.
 (علوم و فنون ادبی (۳) - درس ۱؛ سطح دشواری: متوسط)

۲۸. گزینه ۲ درست است.

آثار به ترتیب از اخوان ثالث، جلال آل احمد، سیمین دانشور و قیصر امین‌پور است.
 بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) خسی در میقات از اخوان نیست و راه‌آب‌نامه از جمال‌زاده است.
 (۳) دید و بازدید از خانم دانشور نیست.
 (۴) ظهور از علی مؤذنی است.
 (علوم و فنون ادبی (۳) - درس ۷؛ سطح دشواری: آسان)

۲۹. گزینه ۴ درست است.

بررسی ابیات:

- (الف) ۴ تشبیه دارد: «سرو قامت»، «ماه طلعت» و تشبیه پنهان به شمشاد و خورشید / استعاره: ندارد.
 (ب) ۱ استعاره مصرحه دارد: چرخ / ۲ تشبیه دارد: مه به نان و اختر به نان‌ریزه
 (پ) ۲ تشبیه دارد: جان به ذره و ساغر به مشرق / ۱ استعاره مصرحه دارد: آفتاب استعاره از می
 (ت) ۱ تشبیه دارد: مانند چنگ دربر آیی / ۱ استعاره مصرحه دارد: لعل استعاره از اشک
 (علوم و فنون ادبی (۲) - درس ۳ و ۹؛ سطح دشواری: دشوار)

۳۰. گزینه ۲ درست است.

لفونشر: زلف: لف ۱ رخ لف ۲- شب نشر ۱، روز نشر ۲ / ایهام: «مدام» شراب و همیشگی / تضاد: شب و روز
بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) ایهام: برگ و نوا در مصراع دوم؛ برگ: گلبرگ و بهره و نصیب، نوا: نغمه و بهره و نصیب / تضاد: ندارد. / لفونشر: گل: لف ۱، بلبل: لف ۲- برگ: نشر ۱، نوا نشر ۲

(۳) ایهام: ندارد. لفونشر مشوش: لب: لف ۱، پاسخ: لف ۲ / درد: نشر ۱، درمان نشر ۲- تضاد: تلخ و شیرین

(۴) ایهام: ندارد. زلف: لف ۱، رو: لف ۲- صلیب: نشر ۱، صنم: نشر ۲- تضاد: کفر و اسلام

(علوم و فنون (۳) - درس ۶ و ۹؛ سطح دشواری: متوسط)

۳۱. گزینه ۱ درست است.

(۱) «پ» مجاز: «سیر» از بیزاری / «ت» استعاره مکنیه: نازش کبک / «ب» ایهام: «به سر»: ۱- از لحاظ سر ۲- به سر قسم / «الف» جناس همسان: «که» / «ث» موازنه: دارد.

(۲) «ث»: «نان» مجاز از خوراک و «سر» مجاز از جان / «الف» استعاره: ندارد. / «ب» ایهام: دارد. / «پ»: جناس «کس و بس» / «ت» موازنه: دارد.

(۳) «الف» مجاز: ندارد. / «ب» استعاره: ندارد. / «ت» ایهام: ندارد. / «پ» جناس: دارد. / «ث» موازنه: دارد.

(۴) «ث» مجاز: دارد. / «پ» استعاره: ندارد. / «الف»: ایهام: ندارد. / «ب» جناس: ندارد. / «ت» موازنه: دارد.

(علوم و فنون ادبی (۱، ۲ و ۳) - ترکیبی؛ سطح دشواری: متوسط)

۳۲. گزینه ۴ درست است.

بررسی گزینه‌ها:

(۱) پارادوکس: با غم، عیش داشتن / اغراق: با یک ذره، غم عیش دو عالم را داشتن.

(۲) ایهام: «آدم»: ۱- انسان ۲- حضرت آدم / تلمیح: به داستان حضرت آدم و مقیم بهشت بودن ایشان.

(۳) اسلوب معادله: دارد / تشخیص: گریستن شمع و خندیدن شعله و فربه شدن جان.

(۴) لفونشر: ندارد. / جناس: قیر، تیر و شیر.

(علوم و فنون ادبی (۱، ۲ و ۳) - ترکیبی؛ سطح دشواری: آسان)

۳۳. گزینه ۳ درست است.

بررسی آرایه‌ها:

سجع: «جان، روان و آن» / ایهام تناسب: «روان»: در معنی جاری به کار رفته و در معنی «روح» با جان تناسب دارد / جناس: «ما و پا» و «آن و جان» / استعاره: «نشر» استعاره از غم عشق / تشخیص و استعاره مکنیه: پای جان

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) حسن تعلیل: ندارد. / تشخیص: پای جان / تکرار: «پا» و «در»

(۲) تضاد و جناس همسان: ندارد. / «گلرخ» یک واژه است و نمی‌توان بخشی از آن (گل) را با خار تضاد گرفت / تشبیه: «خار غم» و «گلرخ»

(۴) ایهام: ندارد. / کنایه: خار غم در پای جان داشتن کنایه از عاشقی

(علوم و فنون ادبی (۱، ۲ و ۳) - ترکیبی؛ سطح دشواری: متوسط)

۳۴. گزینه ۲ درست است.

در این بیت «قلب» ایهام دارد، نه ایهام تناسب. معانی ایهامی: ۱- دل ۲- مرکز سپاه

بررسی سایر ابیات:

(۱) عین: در معنی چشم به کار نرفته و با چشم تناسب دارد.

(۳) قامت در معنی اقامه نماز است و در معنی قد و بالا با «قد» تناسب دارد.

(۴) قربان در معنی «تیردان» مد نظر نیست و با خدنگ تناسب دارد و در معنی «فدا و قربانی شدن» به کار رفته است.

(علوم و فنون (۳) - درس ۹؛ سطح دشواری: دشوار)

۳۵. گزینه ۲ درست است.

بیت سؤال:

جناس: روز و روزه / تشبیه پنهان زلف به شب / مراعات نظیر: ماه، روز و شب
آرایه‌های بیت سؤال (جناس، تشبیه و مراعات نظیر) است؛ اما در بیت گزینه ۲ جناس دیده نمی‌شود که پاسخ درست این گزینه است.
بررسی ابیات:

- (۱) جناس: رام و آرام / تشبیه: باز گیتی / مراعات نظیر: باز و صعو
 - (۲) تشبیه: دل به ذره و روی معشوق به خورشید / مراعات نظیر: ذره، هوا و خورشید
 - (۳) جناس: هر و در / تشبیه: رخ به قمر / مراعات نظیر: خورشید و قمر
 - (۴) جناس: بر و سر / تشبیه: مژگان به خنجر و ابرو به کمان / مراعات نظیر: «مژگان»، «سر»، «ابرو» و «رخ» - «کمان» و «خنجر» - «ماه» و «خورشید»
- (علوم و فنون ادبی (۱، ۲ و ۳) - ترکیبی؛ سطح دشواری: دشوار)

۳۶. گزینه ۲ درست است.

الف و پ) هر دو بیت اسلوب معادله دارد. تلخ شدن زندگی و رنگین سخن بودن حس آمیزی و کنایه.
بررسی سایر ابیات:

ب) حس آمیزی دارد؛ اما اسلوب معادله ندارد.

ت) حس آمیزی ندارد.

(علوم و فنون ادبی (۱ و ۲) - ترکیبی؛ سطح دشواری: متوسط)

۳۷. گزینه ۳ درست است.

در گزینه «۳»، «مشکلات» و «ممکنات» نادرست قافیه شده‌اند. چراکه بعد از حذف الحاقی «ات» دو کلمه نمی‌توانند با هم، قافیه بسازند. همچنین این بیت به دو صورت «مفعول مفاعیلن فعولن» و «مستفعل فاعلات مستف» دسته‌بندی هجایی می‌شود.
بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) قافیه درست است؛ (زیرا جناس تام دارد.) و شعر یک دسته‌بندی هجایی دارد.

(۲ و ۴) قافیه نادرست است؛ ولی یک دسته‌بندی هجایی دارند.

(علوم و فنون ادبی (۱، ۲ و ۳) - ترکیبی؛ سطح دشواری: متوسط)

۳۸. گزینه ۳ درست است.

- خنده - مرده: «ه» الحاقی است و در الگوی (مصوت + صامت + صامت) یکسانی صامت اول رعایت نشده است.

- پویش - ورزش: «ش» الحاقی محسوب می‌شود و «پوی» با «ورز» هم قافیه نمی‌شود.

- جهل - نخل: در الگوی (مصوت + صامت + صامت)، یکسانی صامت اول رعایت نشده است.

- سازها - سوزها: یکسانی مصوت رعایت نشده است. (توجه اختلاف مصوت بلند با الحاقی هم، قافیه نمی‌سازد.)

- رفت - نرفت: یک فعل با حالت منفی خود، قافیه نمی‌سازد.

(علوم و فنون ادبی (۱) - درس ۱۰؛ سطح دشواری: دشوار)

۳۹. گزینه ۱ درست است.

در این گزینه «۲» حذف همزه وجود دارد: «در براخر»، «به بارآورده‌ای»

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) بر قمرز / در شکرز

(۳) مویی یز / رمزی یز

(۴) به دستار

(علوم و فنون ادبی (۳) - درس ۵؛ سطح دشواری: آسان)

۴۰. گزینه ۳ درست است.

وزن صورت سؤال و گزینه‌های (۱، ۲ و ۴) «فعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلاتن» و وزن گزینه (۳) «فعلاتن فعلاتن فعلاتن» است.

(علوم و فنون ادبی (۲) - درس ۵ و ۸؛ سطح دشواری: متوسط)

۴۱. گزینه ۳ درست است.

بررسی ابیات:

(الف) همسان دولختی: «مفعولُ فاعلاتن مفعولُ فاعلاتن» یا «مستفعلن فاعولن مستفعلن فاعولن»

(ب) ناهمسان: «مفعولُ فاعلاتن مفاعیلُ فاعلن» یا «مستفعلن مفاعلُ مستفعلن فعل»

(پ) ناهمسان: «مفعولُ مفاعلن مفاعیلن» یا «مستفعلُ فاعلاتن مستفعل»

(ت) ناهمسان: «مفتعلن فاعلاتن مفتعلن فع»

(علوم و فنون ادبی (۲ و ۳) - ترکیبی؛ سطح دشواری: متوسط)

۴۲. گزینه ۴ درست است.

اختیار قلب: در بیت «الف» که وزن آن «مفتعلن مفاعلن مفتعلن مفاعلن» است، در رکن دوم مصراع اول، به جای مفاعلن، مفتعلن آمده است.

اختیار ابدال: در بیت «ب» که وزن آن فعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن است، در رکن دوم مصراع اول، به جای فعلاتن، مفعولن آمده است.

اختیار کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند: در واژه «طوطی»، اختیار شاعری کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند وجود دارد.

(علوم و فنون ادبی (۳) - درس ۵ و ۸؛ سطح دشواری: متوسط)

۴۳. گزینه ۴ درست است.

در این بیت، اختیارات شاعری «ابدال»، «آوردن فاعلاتن به جای فعلاتن» و «بلند در نظر گرفتن هجای پایان مصراع» وجود دارد.

(علوم و فنون ادبی (۳) - درس ۸؛ سطح دشواری: متوسط)

۴۴. گزینه ۱ درست است.

بررسی مصراع‌های نادرست:

- سر ما را به کوی دوست ارزانی (بحر هزج مسدس سالم)

- گلستان گیتی به خاری نیرزد (بحر متقارب مثنی سالم)

(علوم و فنون ادبی (۳) - درس ۱۱؛ سطح دشواری: متوسط)

۴۵. گزینه ۴ درست است.

بررسی گزینه‌ها:

(۱) در مصراع اول بیت اول، ابدال به کار رفته است.

(۲) «شِمر» و «بَبر» به سبب الحاقی «ید» هم‌قافیه شده‌اند.

(۳) در ترکیب «در پس پرده در» دو حرف اضافه برای یک متمم وجود دارد.

(۴) «مهرویان» تشبیه و «مه» استعاره است و هیچ کدام از ابیات ایهام ندارند.

(علوم و فنون ادبی (۱، ۲ و ۳) - ترکیبی؛ سطح دشواری: دشوار)

۴۶. گزینه ۴ درست است.

بیت صورت سؤال دارای این مفهوم است: «رسیدن به لقای معشوق پیش از رسیدن پیری» و گزینه «۴» نیز دارای همین مفهوم است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) ممدوح، جوانمردی را در جهان گسترش داد و بخل و خساست را ریشه‌کن کرد.

(۲) فرید (تخلص عطار نیشابوری) از عشق تو جوانمردی دیده است و برای دوباره دیدن این جوانمردی حاضر است بمیرد.

(۳) افراد دانا بخشنده هستند و افراد نادان بی‌همت هستند.

(علوم و فنون ادبی (۲) - کارگاه تحلیل فصل ۱؛ سطح دشواری: متوسط)

۴۷. گزینه ۳ درست است.

مفهوم این گزینه چنین است: «غیرت ممدوح گل لاله را خوشدل کرده و لطف او سبب ناراحتی گل نرگس شده است.»

مفهوم سایر گزینه‌ها این است: «خشم چشم یار خون در دل دیگران می‌کند.»

(علوم و فنون ادبی (۲) - کارگاه تحلیل فصل ۲؛ سطح دشواری: متوسط)

۴۸. گزینه ۴ درست است.

صورت سؤال به ترک کردن معشوق از جانب عاشق اشاره دارد؛ ولی بیت گزینه (۴) به پایبندی عاشق به معشوق تأکید دارد.
(علوم و فنون ادبی (۱) - درس ۳؛ سطح دشواری: آسان)

۴۹. گزینه ۳ درست است.

مفهوم عبارت سؤال و ابیات «ب» و «ت» این است که هر پدیده‌ای براساس طبیعت و سرشت خود عمل می‌کند.
(علوم و فنون ادبی (۳) - درس ۶؛ سطح دشواری: دشوار)

۵۰. گزینه ۱ درست است.

مفهوم بیت سوال و سایر گزینه‌ها این است که عاشق حقیقی توجهی به دو دنیا ندارد و فقط وجود معشوق برای او مهم است؛ ولی مفهوم گزینه «۱» توصیه به یافتن یار موافق است.
(علوم و فنون ادبی (۳) - درس ۹؛ سطح دشواری: متوسط)

علوم اجتماعی

۵۱. گزینه ۲ درست است.

- ابعاد مختلف کنش اجتماعی ← دانش‌های اجتماعی متفاوت
- مجرای ارتباط با جهان طبیعی ← بدن (جسم) کالبد
- با شکل‌گیری دولت - ملت‌ها پیدا شد ← ناسیونالیسم
- روش مطالعه برخی رشته‌های دانشگاهی مانند هنر، فلسفه، علوم اجتماعی و مطالعات فرهنگی، روش غیرتجربی است ← موضوع علوم انسانی و علوم اجتماعی یکسان است.
(جامعه‌شناسی (۱، ۲ و ۳) - ترکیبی؛ سطح دشواری: دشوار)

۵۲. گزینه ۴ درست است.

- اندیشه‌های لیبرالیستی و سوسیالیستی و ملی‌گرایی ← توجیه رفتارهای طرف‌های درگیر دو جنگ جهانی اول و دوم
- مالکیت خصوصی را از بین می‌برد ← جامعه آرمانی مارکس
- فضای مجازی ← عقاید و ارزش‌های جهان‌های اجتماعی توحیدی، اسطوره‌ای و دنیوی در عرض هم و البته با کمیت و کیفیت نابرابر در دسترس همه افراد قرار می‌گیرند
- عبور از دانش عملی و عمومی ← هنر آشنایی‌زدایی
(جامعه‌شناسی (۱، ۲ و ۳) - ترکیبی؛ سطح دشواری: دشوار)

۵۳. گزینه ۱ درست است.

- جذب مهاجران یهودی از سراسر دنیا و کوچ دادن آن‌ها به سرزمین‌های اشغالی، توسط رژیم اشغالگر قدس ← تغییر ترکیب جمعیتی سرزمین‌های اشغالی
- ارزش جهان‌شمول عقلانیت سطح اول ← پاسخ به پرسش‌های معنای زندگی و مرگ
- سلب شدن ظرفیت‌ها و قابلیت‌هایی از علوم انسانی و اجتماعی ← نادیده گرفتن تفاوت علوم طبیعی و علوم انسانی
- دست شستن از یافتن راهی برای داوری علمی درباره ارزش‌های اجتماعی ← مرگ سیاست و بن‌بست زندگی انسان
(جامعه‌شناسی (۱، ۲ و ۳) - ترکیبی؛ سطح دشواری: دشوار)

۵۴. گزینه ۳ درست است.

- سیاست و قدرت، خارج از ذهن مردم و مستقل از ادراک آن‌ها و جوهی محسوس و واقعی دارد که رویکرد تفسیری توان مطالعه و بررسی آن را ندارد.
- رویکرد تفسیری و انتقادی ظرفیت مطالعه معانی و تدابیر سیاسی و قوانین را دارند.
(جامعه‌شناسی (۳) - درس ۶، ص ۶۵ و ۶۶؛ سطح دشواری: دشوار)

۵۵. گزینه ۴ درست است.

- اشتراک جامعه‌شناسی انتقادی و جامعه‌شناسی تفسیری ← هر فرد، گروه و فرهنگی اراده خاص خود را دارد و معانی و ارزش‌های ویژه خود را خلق می‌کند.

- افتراق مدل عدالت اجتماعی و مدل لیبرالی ← در این رویکرد نقطه شروع رقابت‌ها یکسان می‌شود و انگیزه رقابت ایجاد می‌شود و افراد می‌توانند براساس توانایی و شایستگی خود با دیگران رقابت کنند.
(جامعه‌شناسی (۳) - درس ۷؛ سطح دشواری: دشوار)

۵۶. گزینه ۲ درست است.

- صورت‌های سیاست هویت ← جشن سال نوی چینی و کوکلاس کلان
- قلمرو آرمانی ← معانی، تدابیر سیاسی و قوانین را شامل می‌شود که محصول آگاهی و خواست مردم است.
- بحران‌های معرفتی جهان غرب ← شناخت عقلی جدید بیش از دو سده دوام نیاورد و در قرن نوزدهم و بیستم، شناخت حسی و تجربی را تنها راه شناخت علمی می‌دانستند.
(جامعه‌شناسی (۲ و ۳) - ترکیبی؛ سطح دشواری: متوسط)

۵۷. گزینه ۴ درست است.

بررسی عبارت‌های نادرست:
مواجهه فرهنگ غرب با فرهنگ اسلام، نمونه‌ای از چالش بین فرهنگ‌ها و تمدن‌ها در سطح جهان است.
(جامعه‌شناسی (۱، ۲ و ۳) - ترکیبی؛ سطح دشواری: متوسط)

۵۸. گزینه ۳ درست است.

- پیامدهای انقلاب اسلامی ← در از دست رفتن اعتبار ارزش‌ها و آرمان‌های پس از رنسانس و شکل‌گیری نظریه‌های افول سکولاریسم مؤثر بود.
عقل خاص (عقل نظری و عقل عملی) ← قوه‌ای است که انسان به کمک آن، حقایق و قواعد جهان را می‌شناسد.
- اهمیت شعارهای انقلابی ← تحولات هویتی در آن متبلور می‌شوند.
(جامعه‌شناسی (۱، ۲ و ۳) - ترکیبی؛ سطح دشواری: دشوار)

۵۹. گزینه ۱ درست است.

- نظریه نوگرایی دینی ← طه عبدالرحمن
- آریستوکراسی ← ارسطو
- رواج اسلام‌هراسی ← هانتینگتون
- نظریه ولایت فقیه ← امام خمینی (ره)
- با انجام پژوهش میدانی، گردآوری داده‌ها و تحلیل و مقایسه آن‌ها بر روی تعارفات ایرانیان پژوهش کرد ← سوفیا کوتلاکی
(جامعه‌شناسی (۱، ۲ و ۳) - ترکیبی؛ سطح دشواری: متوسط)

۶۰. گزینه ۴ درست است.

- زن ← تفاوت اسمی
- سیاه‌پوست ← تفاوت اسمی
- آمریکایی ← تفاوت اسمی (انتسابی، اجتماعی و ثابت)
- حاضر نشده بود ← کنش اجتماعی
- جریمه شد ← پیامد ارادی
(جامعه‌شناسی (۱، ۲ و ۳) - ترکیبی؛ سطح دشواری: متوسط)

۶۱. گزینه ۲ درست است.

- رویکردی که اساس دانش را انکار می‌کند ← جامعه‌شناسی پسامدرن (نسبی‌گرایی)
- فروکاستن سیاست و قدرت به پدیده‌های مادی ← رویکرد تبیینی
- به ساختارهای اجتماعی و تأثیر آن‌ها بی‌توجه است ← رویکرد تفسیری
- هیچ‌گونه حقیقت و فضیلتی را کشف نمی‌کند تا براساس آن‌ها به دوری و روابط میان انسان‌ها و جوامع بپردازد ← جامعه‌شناسی انتقادی
(جامعه‌شناسی (۱، ۲ و ۳) - ترکیبی؛ سطح دشواری: متوسط)

۶۲. گزینه ۳ درست است.

- نمودار (الف) مربوط به رویکرد انتقادی است که همانند رویکرد تفسیری، تفسیر را در تقابل با تبیین می‌داند و هر تفسیری را نوعی تبیین تلقی نمی‌کند.
- نمودار (ب) مربوط به رویکرد تبیینی است که پدیده‌های اجتماعی را همانند پدیده‌های طبیعی می‌داند و علم را محدود به علم تجربی است.
- (جامعه‌شناسی (۳) - درس ۱، ص ۴؛ سطح دشواری: دشوار)

۶۳. گزینه ۲ درست است.

- دربارهٔ جامعهٔ آرمانی سخن می‌گوید و قدرت فهم، توصیف و تفسیر پدیده‌های اجتماعی را دارد ← کارکردهای علوم اجتماعی جهان اسلام
- به خواست و ارادهٔ انسان به وجود می‌آیند و دارای آثار و پیامدهای غیرارادی هستند ← اعتباریات
- عقلانیت جهان اسلام همهٔ عرصه‌های علمی را به تنهایی سامان نمی‌دهد ← ویژگی‌های علوم اجتماعی جهان اسلام
- مقبولیت و مرجعیت علم فقه در فرهنگ عمومی جامعهٔ ایران ← اشتراک انقلاب مشروطه و انقلاب اسلامی
- (جامعه‌شناسی (۳) - درس ۱۰، ص ۱۱۰، ۱۱۱ و ۱۱۲؛ سطح دشواری: دشوار)

۶۴. گزینه ۲ درست است.

- ویژگی عقلانیت جهان اسلام ← ارزش‌ها و اعتبار روشنگرانهٔ خود را از متن فرهنگ و کنش‌های عاملان نمی‌گیرد؛ بلکه عاملان با استفاده از این عقلانیت به گونه‌ای مستقل به ارزیابی فرهنگ و تاریخ مربوط به خود می‌پردازند.
- در دیدگاه فارابی، این نوع حس، در مردم مدینهٔ تغلب تقویت می‌شود ← حس خودخواهی
- در این نوع جامعه‌ای قدرت نامشروع نمی‌تواند مقبولیت داشته باشد ← در جامعه‌ای که فرهنگ عمومی مردم دینی باشد.
- ویژگی جنبش زیست‌محیطی شورش علیه انقراض ← یک نوع کنش سیاسی بیرون از نهاد حکومت و دولت است.
- (جامعه‌شناسی (۱، ۲ و ۳) - ترکیبی؛ سطح دشواری: متوسط)

۶۵. گزینه ۳ درست است.

- امکان مقایسه و داوری فرهنگ‌ها و ارزش‌ها از دست می‌رود ← علوم اجتماعی برای مطالعهٔ هر فرهنگ مجبور باشد که آن فرهنگ را فقط از منظر مردمی که آن را پذیرفته‌اند، ببیند.
- نادیده گرفتن تفاوت علوم طبیعی با علوم انسانی و اجتماعی ← همانند پنداشتن پدیده‌های اجتماعی با پدیده‌های طبیعی و آثار و پیامدهای آن
- از افق جهان متجدد به عالم نمی‌نگرد تا در تنگنای جهان سکولار، چالش‌ها و بحران‌های آن متوقف گردد ← مفهوم بیداری اسلامی
- لیبرالیسم اولیهٔ ← راه استثمار را برای صاحبان ثروت باز کرد و عدالت را نادیده گرفت.
- (جامعه‌شناسی (۱، ۲ و ۳) - ترکیبی؛ سطح دشواری: متوسط)

روانشناسی

۶۶. گزینه ۳ درست است.

- شناسایی علت بیماری و سواس اشاره به تبیین دارد؛ زیرا چرایی اتفاق افتادن یک پدیده موردنظر است.
- فرآیند، به جریان یک عمل اشاره دارد.
- توجه، اولین مرحلهٔ شناخت پایه است.
- انتخاب سفرهٔ غذا براساس قابل بازیافت بودن آن اشاره به پردازش مفهومی دارد؛ زیرا به کیفیت آن مربوط می‌شود.
- (درس ۱ - ص ۱۴، ۱۷، ۲۲ و ۲۳؛ سطح دشواری: متوسط)

۶۷. گزینه ۱ درست است.

- عبارت اول ← ترس از غریبه‌ها ← ۷ - ۸ ماهگی ← رشد اجتماعی
- عبارت دوم ← بازی گروهی (با اولویت بازی با هم‌جنسان) ← دورهٔ دبستان یا کودکی دوم (۷ تا ۱۲ سالگی) ← رشد اجتماعی

عبارت سوم ← تفکر فرضیه‌سازی ← نوجوانی (۱۲ تا ۲۰ سالگی) ← رشد شناختی
عبارت چهارم ← تمایل بیشتر به همسالان ← نوجوانی (۱۲ تا ۲۰ سالگی) ← رشد اجتماعی
(درس ۲ - ص ۴۴، ۵۰، ۵۱، ۵۵ و ۵۸؛ سطح دشواری: دشوار)

۶۸. گزینه ۴ درست است.

به رفتارهای وابسته به آمادگی زیستی، رشد یا پختگی می‌گویند.
در هفت سال سوم با فرزند باید به منزله مشاور رفتار کرد.
انتخاب شغل ← ویژگی اجتماعی هویت
قضاوت بهتر در مورد مسائل اخلاقی ← رشد شناختی
بررسی عبارت‌های نادرست:
یادگیری ← یک عامل محیطی است که می‌تواند تا حدودی بر روی رشد تأثیر گذارد.
کودک آزاد باشد تا بازی کند ← هفت سال اول
باید کم‌کم زشتی‌ها و زیبایی‌ها را به کودک فهماند ← هفت سال دوم
دختر بودن ← ویژگی جنسی هویت
انتخاب کالا براساس رنگ ← پردازش ادراکی
دوقلوی ناهمسان ← می‌توانند هم‌جنس یا غیرهم‌جنس باشند.
عضویت در گروه سرود مدرسه ← ویژگی اجتماعی هویت
تمایل به بازی گروهی ← رشد اجتماعی
(درس ۲ - ص ۴۱، ۴۴، ۵۹ و ۶۱؛ سطح دشواری: متوسط)

۶۹. گزینه ۲ درست است.

- عبارت اول ← هشدار کاذب ← ردیابی علامت غایب (تصویر خاله به جای تصویر مادر)
- عبارت دوم ← جست‌وجو ← پیدا کردن محرک مکانی در زمینه یا بافت مکانی
- عبارت سوم ← سبک پردازش و انتظارات افراد ← وقتی منتظر پسر عینکی خود هستیم، هر پسری را از دور پسر خودمان می‌پنداریم.
- عبارت چهارم ← مهم‌ترین عامل افت کارکرد گوش به‌زنگی، خستگی است.
(درس ۳ - ص ۷۴، ۷۷ و ۷۸؛ سطح دشواری: دشوار)

۷۰. گزینه ۳ درست است.

- گام نگهداری اطلاعات، ذخیره‌سازی یا اندوزش نام دارد.
- پدیده نوک‌زبانی نشان‌دهنده اشکال در مرحله بازیابی و نشانه‌های آن است.
- تکرار و تمرین، ساده‌ترین راه انتقال اطلاعات از حافظه کوتاه‌مدت به بلندمدت است.
- پاسخ به عبارت آخر مربوط به حافظه رویدادی می‌شود نه معنایی؛ زیرا تجربه شخصی که مربوط به زمان و مکان مشخص است را شامل می‌گردد.
(درس ۴ - ص ۹۱، ۹۴ و ۹۷؛ سطح دشواری: متوسط)

۷۱. گزینه ۲ درست است.

- مرور در زمان مناسب یعنی کمتر از ۶ یا ۷ ساعت بعد از یادگیری ← کاهش فاصله زمانی بین یادگیری یک مطلب و یادآوری آن، که به کنترل اثر گذشت زمان کمک می‌کند.
- تلاش برای فهمیدن معانی واژگان علاوه بر حفظ صرف آن‌ها، یادگیری عمیق است که برای کاهش اثر تداخل مطالب به کار می‌رود.
- سارا از رمزگردانی معنادار استفاده کرده است، یعنی اعداد بی‌معنی را به رمزهای معنادار تبدیل کرده است.
- زینب از مثال‌های فراوان استفاده نموده است که اشاره به بسط معنایی دارد.
(درس ۴ - ص ۱۰۶ و ۱۰۸؛ سطح دشواری: دشوار)

۷۲. گزینه ۱ درست است.

مسئله مطرح شده در گزینه «۱» خوب تعریف نشده است؛ زیرا طبقه‌بندی افراد براساس سطح درآمد مربوط به عوامل انسانی است که دلایل متعددی را شامل می‌شود و پیچیده است، اما سایر مسئله‌های مطرح شده، از نوع خوب تعریف شده هستند و دلیل مشخص دارند.

(درس ۵ - ص ۱۱۸ و ۱۱۹؛ سطح دشواری: آسان)

۷۳. گزینه ۴ درست است.

بارش مغزی جزو روش‌های اکتشافی حل مسئله است که زمان‌بر نیست. روش تحلیلی حل مسئله، نیاز به پردازش عمیق اطلاعات دارد. روش خرد کردن جزو روش‌های اکتشافی حل مسئله است که با گذشت زمان اعتبارش متزلزل می‌شود. (درس ۵ - ص ۱۲۵ و ۱۲۹؛ سطح دشواری: متوسط)

۷۴. گزینه ۳ درست است.

در گزینه «۳» فرد ماهر است که همزمان دو تکلیف را انجام می‌دهد، پس نسبت به گزینه «۱» که دو تکلیف شبیه به هم نیستند، گزینه «۲» که دو تکلیف دشوار هستند و گزینه «۴» که فرد مبتدی است، اثر منفی ناشی از توجه تقسیم شده کاهش می‌یابد و توجه متمرکزتر است. (درس ۳ - ص ۸۱؛ سطح دشواری: دشوار)

۷۵. گزینه ۲ درست است.

مرحله ششم ← تعهد و پایبندی به اجرای اولویت موردنظر ← خواندن ضمانت‌نامه و راهنمای استفاده از ماشین ظرف‌شویی
مرحله هفتم ← بررسی پیامدها و نتایج اجرای اولویت موردنظر ← ابراز رضایت از خرید
مرحله پنجم ← اجرای بهترین اولویت ← انتخاب ماشین ظرف‌شویی ساخت کشور آلمان
بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) مرحله سوم - مرحله دوم - مرحله اول

(۳) مرحله هفتم - مرحله ششم - مرحله پنجم

(۴) مرحله دوم - مرحله سوم - مرحله اول

(درس ۶ - ص ۱۴۸؛ سطح دشواری: دشوار)

۷۶. گزینه ۳ درست است.

بررسی عبارت‌های نادرست:
عبارت اول ← تصمیم‌ها از نظر تعداد اولویت به دو گروه ساده و پیچیده تقسیم می‌شوند.
عبارت سوم ← ضرب‌المثل ذکر شده اشاره به سبک تصمیم‌گیری وابسته و اطاعت کورکورانه دارد.
عبارت چهارم ← عبارت ذکر شده اشاره به مانع تصمیم‌گیری «اعتماد افراطی» دارد.
(درس ۶ - ص ۱۳۹، ۱۴۳ و ۱۴۶؛ سطح دشواری: متوسط)

۷۷. گزینه ۱ درست است.

اسناد نادر از نوع دشواری تکلیف است؛ پس بیرونی، پایدار و غیرقابل کنترل است.
اسناد الهام از نوع تلاش و کوشش است، پس درونی، ناپایدار و قابل کنترل است.
بررسی سایر گزینه‌ها:
(۲) انگیزه جبران شکست در الهام بیش از نادر است؛ زیرا اسناد او قابل کنترل و ناپایدار است.
(۳) اسناد در نادر، بیرونی و در الهام درونی و قابل کنترل است.
(۴) اسناد الهام درونی و قابل کنترل است و اسناد نادر بیرونی و غیرقابل کنترل است.
(درس ۷ - ص ۱۷۴ و ۱۷۵؛ سطح دشواری: دشوار)

۷۸. گزینه ۲ درست است.

عبارت دوم، سوم و ششم، انگیزه درونی هستند؛ زیرا منبع لذت در خود تکلیف قرار دارد.

عبارت اول، چهارم و پنجم انگیزه بیرونی هستند؛ زیرا منبع لذت در خارج فرد قرار دارد.
پس سه عبارت بیانگر انگیزه درونی و سه عبارت، انگیزه بیرونی هستند.
(درس ۷ - ص ۱۶۳ و ۱۶۴؛ سطح دشواری: متوسط)

۷۹. گزینه ۴ درست است.

در هر سه گزینه «۱»، «۲» و «۳» متغیر روان‌شناختی پیامد بیماری جسمانی است؛ اما در گزینه «۴»، متغیر روان‌شناختی (ناکامی) عامل ایجاد بیماری جسمانی خانم سلطانی است.
(درس ۸ - ص ۱۹۱؛ سطح دشواری: متوسط)

۸۰. گزینه ۲ درست است.

راه مستقیم تأثیر مذهب بر سلامت ← مذهب و رفتارهای معنوی (مانند توکل به خدا) باعث تقویت دستگاه ایمنی بدن می‌شود.
(درس ۸ - ص ۲۰۴؛ سطح دشواری: آسان)

عربی

۸۱. گزینه ۲ درست است.

- «رَسُولاً: رسولی، پیامبری» نکره است نه معرفه. (ردّ گزینه ۳)
- «عَصَى: عصیان کرد، نافرمانی کرد، اطاعت نکرد» ماضی ساده است نه بعید. (ردّ گزینه ۴)
- «الرَّسُول: (آن) رسول، پیامبر» ضمیر ندارد. (ردّ گزینه ۱)
* ضَمْنًا «الرَّسُول» منصوب به فتحه (ـَ) و مفعول است نه فاعل. (ردّ گزینه ۳)
نکته: اگر اسمی در یک جمله، بار اول به شکل «نکره» بیاید و در ادامه جمله، با «ال» و به صورت «معرفه» تکرار شود، با اسم اشاره «این» یا «آن» ترجمه می‌شود.
مثال: «رَأَيْتُ رَجُلًا فِي السُّوقِ، كَانَ الرَّجُلُ جَالِسًا أَمَامَ مَتَجَرْنَا: مردی را در بازار دیدم، آن مرد مقابل مغازه مان نشسته بود.»
(عربی (۲) - درس ۴؛ سطح دشواری: آسان)

۸۲. گزینه ۲ درست است.

- «لِيَجْلِبَ: تا بیاورد» (ردّ گزینه ۱)
- «كُنَّا نَلْعَبُ: بازی می‌کردیم» (ردّ گزینه ۳)
- «لَمْ يَجِدْ: نیافت» (ردّ گزینه ۳)
- «أحد زملائنا: یکی از همکلاسی‌هایمان» (ردّ گزینه‌های ۱ و ۴)
(عربی (۲) - درس ۶ و ۷؛ سطح دشواری: دشوار)
۸۳. گزینه ۲ درست است.

- «حَذَرَهُم... غَضَبًا: با عصبانیت هشدار داد» (ردّ گزینه‌های ۱ و ۳)
- «عَمِلَهُمُ الْقَبِيحُ: کار زشتشان» (ردّ گزینه ۴)
- «يُخْرِجُ: بیرون (خارج) می‌کند» فعل متعدی است نه لازم. (ردّ گزینه ۴)
* نکته: دقت کنید که «غَضَبًا» حال برای «المَعْلَم» است نه برای «الطَّالِبَان».
(عربی (۲) - درس ۵ و ۷؛ سطح دشواری: دشوار)

۸۴. گزینه ۱ درست است.

- «مَنْ: هرکس، کسی که» به عنوان «ادات شرط» در هر دو معنا درست است.
حرکت کسره (ـِ) در انتهای فعل مضارع «يَطْلُبُ» بیانگر مجزوم بودن آن است؛ پس این فعل، فعل شرط است و باید به شکل «مضارع التزامی» (بخواهد) ترجمه شود نه مضارع اخباری. (ردّ گزینه ۴)
- «المجالات» در ترکیب «المجالات العلمية: زمینه‌های علمی» معرفه است نه نکره. (ردّ گزینه ۴)

- «العلمیة» در ترکیب «المجالات العلمیة: زمینه‌های علمی»، «ی» نسبت گرفته و باید با «ی» ترجمه شود (علمی) (ردّ گزینه ۲)
- «همچنین» و «نیز» در گزینه‌های «۲» و «۴» اضافی‌اند و معادلی در عبارت عربی ندارند.
- «أسلوب: روش» مفرد است نه جمع (ردّ گزینه ۳)
- «جالس: همنشینی کند» (ردّ گزینه ۴)
- نکته: «جَلَسَ (يَجْلِسُ): نشست» را با «جَالَسَ (يُجَالِسُ): همنشینی کرد» اشتباه نگیرید.
- (ترکیبی؛ سطح دشواری: متوسط)

۸۵. گزینه ۴ درست است.

- «كَلَّ ما: هرچه» در گزینه‌های «۲» و «۳» درست ترجمه نشده است.
- «لا تُدْرِكُ: درک نمی‌شود» فعل مجهول است نه معلوم. (ردّ گزینه‌های ۲ و ۳)
- «الربّ: پروردگار» ضمیر ندارد. (ردّ گزینه ۱)
- (ترکیبی؛ سطح دشواری: متوسط)

۸۶. گزینه ۲ درست است.

- «الصداقة الحقیقیة: دوستی واقعی» یک ترکیب «وصفی» است نه «اضافی».
- (عربی (۲) - درس ۱ و ۲؛ سطح دشواری: دشوار)

۸۷. گزینه ۳ درست است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) «لا يَزْرَعُ» باید به صورت ماضی استمراری (می‌کاشت) ترجمه شود؛ زیرا جمله وصفیه است و قبلش فعل ماضی آمده است. ضمناً «فَسيلة جوز» نکره است و با «یک» یا «ی» ترجمه می‌شود.
 - (۲) «إنّما» به معنای (فقط، تنها) است، همچنین، «يُسَهِّلُ» فعل متعدی است که به صورت لازم ترجمه شده است.
 - (۴) «لا يُمَرِّزُ» نهی است و باید به صورت «نباید تلخ کند» ترجمه شود.
- نکته: حواستان باشد که در اینجا «لا يُمَرِّزُ» به دلیل آنکه قبل از اسم «ال» دار آمده، کسره عارضی گرفته و کسره انتهای آن، جانشین ساکن شده است.
- (عربی (۲) - درس ۲ / عربی (۳) - درس ۳ و ۴؛ سطح دشواری: دشوار)

۸۸. گزینه ۴ درست است.

- «توانایی‌ها: قُدرات» جمع است. (ردّ گزینه ۳)
- «هیچ ... نیست» در عربی معادل لای نفی جنس یا «ما مِنْ ...» است. (ردّ گزینه ۲) ضمناً اسم لای نفی جنس، «ال» و «تنوین» نمی‌گیرد. (ردّ گزینه ۱)
- «شخص» مذکر است و ضمیر برای آن، باید به صورت مذکر (قُدراته) بیاید. (ردّ گزینه ۱)
- در گزینه «۳» نیز ساختار حصر آمده که باید با «تنها / فقط» ترجمه شود؛ ولی در عبارت سؤال، این کلمات نیامده‌اند.
- (عربی (۳) - درس ۱ و ۳؛ سطح دشواری: دشوار)

۸۹. گزینه ۳ درست است.

- ترجمه عبارت: «اگر به پرندگان شکایت کنم، در لانه‌ها شیون می‌کنند.» یعنی درد شاعر آنقدر زیاد است که حتی پرندگان هم دلشان به حال او می‌سوزد.
- در گزینه «۳» نیز با اشاره به این موضوع به سنگدل بودن معشوق اشاره می‌کند و تعجب می‌کند که با وجود گردش آسیاب، دل معشوق نرم نمی‌شود؛ اما در گزینه‌های دیگر، مفهوم متفاوتی نسبت به عبارت سؤال آمده است.
- (عربی (۲) - درس ۲؛ سطح دشواری: دشوار)

ترجمه درک مطلب:

«هنگامی که ابوبکر رازی به سی سالگی رسید، از علمی که آموخته بود، احساس خستگی کرد و تصمیم گرفت به طرف بغداد برود تا طبابت را بیاموزد. بعد از اینکه همه آنچه را از طب نیاز داشت یاد گرفت، در کشور مشهور شد و جویندگان علم از هر جایی به سوی او آمدند؛ سپس، خلیفه او را برگزید تا پزشک مخصوصش باشد. در یکی از روزها جوانی نزد او آمد که از مشکلاتی در هضم شکایت می کرد و خون بالا می آورد. رازی با دقت و آرامی او را معاینه کرد و کشف کرد که جوان از التهاب ریوی یا سرطان رنج نمی کشد. رازی تصمیم گرفت که مشکل را از همه جوانیش بررسی کند، پس از جوان پرسید: آیا از آب چاه یا باتلاق نوشیده ای؟ جوان پاسخ داد: بله، از یکی از چاه ها در حین سفر آخرم نوشیدم. رازی گفت: به نظر می رسد که زالوی خونخواری بلعیده ای که در معدهات مانده است؛ فردا بیا تا تو را معالجه کنم. در روز بعد، رازی از جوان خواست که نوعی از جلبک ها را بخورد، قبل از اینکه هر چیزی را بخورد. به محض اینکه جوان آن را انجام داد، بالا آورد و آن زالوی خونخواری که رازی کشف کرده بود، از معده اش خارج شد. جوان و خانواده اش خوشحال شدند و شهرت رازی بیشتر و بیشتر شد.»

۹۰. گزینه ۳ درست است.

چرا طالبان علم از همه اطراف نزد رازی آمدند؟ زیرا ...

پاسخ درست: در سراسر جهان مقبول بود.

ترجمه سایر گزینه ها:

(۱) در شهر خود بسیار مشهور بود. (از هر طرف بسیار وسیع تر از شهر است).

(۲) یادگیری طب بر او آسان بود. (آسانی باعث آمدن طالبان علم نمی شود).

(۴) پزشک مخصوص خلیفه شد (ابتدا طلاب علم وارد شدند و سپس پزشک خلیفه شد).

۹۱. گزینه ۴ درست است.

چرا خلیفه، رازی را به عنوان پزشک مخصوص خود انتخاب کرد؟ زیرا ...

پاسخ درست: «شهرتش بین مردم تنها به عنوان یک پزشک ماهر منتشر شده بود».

ترجمه سایر گزینه ها:

(۱) از آنچه یاد گرفت احساس خستگی کرد و شروع به جست و جو کردن درباره اموری جدید نمود.

(۲) علم را مثل بقیه دانشجویان یاد گرفت.

(۳) شهر خود را به سمت بغداد ترک کرد تا صاحب شهرت شود.

۹۲. گزینه ۳ درست است.

از متن نتیجه می گیریم که ...

پاسخ درست: «تجربه ارزش بالایی در بسیاری اوقات دارد؛ زیرا فراتر از علم است».

ترجمه سایر گزینه ها:

(۱) نوشیدن از آب چاه ها و مرداب ها همیشه زیان آور است!

(۲) آب های چاه ها و مرداب ها تمیز نیست و گاهی انسان را می کشد!

(۴) جلبک ها در معالجه درمان هایی که زالو سبب آن می شود، مفید هستند!

۹۳. گزینه ۳ درست است.

«قرر» فعل متعدی است نه لازم.

۹۴. گزینه ۴ درست است.

«شهرة» فاعل است؛ «شهرت رازی پخش شد».

۹۵. گزینه ۱ درست است.

«إن» همیشه در ابتدای جمله می آید و در وسط جمله «أن» را باید به کار ببریم. ضمناً شکل صحیح فعل «استطاعوا»، به صورت «استطاعوا» است.

(عربی (۱) - درس ۷ / عربی (۲) - درس ۲ / عربی (۳) - درس ۲؛ سطح دشواری: آسان)

۹۶. گزینه ۳ درست است.

در این گزینه، فعل «أُخْرِجَ» ماضی مجهول از باب «إِفْعَال» است.
ترجمه عبارت: دانش آموز تنبل هنگامی که تکالیفش را کامل نکرده بود، از کلاس اخراج شد.
بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) دقت کنید که در این گزینه فعل جمله، «أَشْجَعُ» است که معلوم می‌باشد و «زُمْلَاءُ» مفعول آن است.

ترجمه عبارت: همکلاسی‌هایم را همواره به خواندن کتاب‌هایی در زمینه تربیت تشویق می‌کنم تا خواندن را دوست بدارند.

(۲) «أَخْبَرَ» در این جمله یک فعل معلوم است نه مجهول و «أَصْدَقَاءُ» مفعول عبارت است.

ترجمه عبارت: کودک دوستانش را از جشنی که در مدرسه برگزار خواهد شد، باخبر کرد و همگی شاد شدند.

(۴) «أَدْخَلَ» یک فعل ماضی معلوم از باب «إِفْعَال» است و «کِتَابُ» مفعول آن است.

ترجمه عبارت: دانش آموز کتاب جدیدش را وارد کیفش کرد، سپس به سرعت از مدرسه خارج شد.

(عربی (۲) - درس ۷؛ سطح دشواری: دشوار)

۹۷. گزینه ۴ درست است.

صورت سؤال اسم تفضیلی را می‌خواهد که صفت نیست؛ در این گزینه «أَذْكَی» بر وزن «أَفْعَى» به‌عنوان اسم تفضیل، پس از ضمیر منفصل «هُوَ» آمده و نقش «خبر» را دارد و صفت نیست.

دقت کنید «ضمایر» نه موصوف می‌شوند و نه مضاف؛ یعنی صفت و مضاف‌الیه نمی‌گیرند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) «أَكْثَرُ» بر وزن «أَفْعَلُ»، صفت «لَاعِباً» است.

(۲) «أَخْرَ» که در اصل «أَخَّرَ» بر وزن «أَفْعَلُ» بوده، نقش صفت برای «مَوْضُوعُ» دارد.

(۳) «الدُّنْيَا» بر وزن «فُعْلَى» و اسم تفضیل است که صفت «الحیة» می‌باشد.

(عربی (۲) - درس ۱؛ سطح دشواری: دشوار)

۹۸. گزینه ۳ درست است.

صورت سؤال اسم «الطَّائِرُ» را می‌خواهد که «ال» در آن معنی اسم اشاره داشته باشد. دقت کنید که اگر اسم نکره‌ای، در ادامه عبارت به صورت معرفه (همراه با «ال») بیاید، با اسم اشاره «این / آن» ترجمه می‌شود.

در گزینه «۳» «طَائِرٌ» نکره است که در ادامه به صورت معرفه (الطَّائِرُ) آمده است.

ترجمه عبارت: درباره پرنده‌ای که دشمنش را از لانه‌اش دور می‌کرد تا زندگی جوجه‌هایش را نجات دهد تحقیق کردم و فهمیدم که آن پرنده واقعاً باهوش است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) دقت کنید که در این عبارت ابتدا «طَائِرًا» پرنده‌ای آمده و سپس «الطَّائِرَةُ: هواپیما» و این دو ارتباطی به هم ندارند.

(۲) در این گزینه «الطَّائِرُ» ابتدا به صورت معرفه و سپس نکره آمده که نمی‌تواند با «این، آن» ترجمه شود.

(۴) در این جمله «طَائِرًا» که نکره است، هر دو بار به همان صورت تکرار شده و نمی‌تواند با «اسم اشاره» ترجمه شود.

(عربی (۲) - درس ۱؛ سطح دشواری: متوسط)

۹۹. گزینه ۳ درست است.

در گزینه‌های دیگر لام از نوع جازمه بوده و معنای امری (باید) دارد؛ ولی در گزینه «۳»، «لام» از نوع تعلیل و ناصبه است که برای بیان دلیل به کار رفته و معنای «تا، برای اینکه» دارد.
ترجمه گزینه‌ها:

(۱) هرگاه معلم شروع به سخن گفتن کند، دانش آموزان باید همگی به او گوش فرادهند.

(۲) مؤمنان ثروتمند، باید به نیازمندان اطرافشان در هر حالی غذا بدهند.

(۳) برای این که حال خواهرم که دچار سرماخوردگی شده بهبود یابد، به پزشک مراجعه کرد.

(۴) خواننده باید از کتابی که برای مطالعه و افزایش معرفتش انتخاب کرده، بهره ببرد.

(عربی (۲) - درس ۵ و ۶؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۰۰. گزینه ۱ درست است.

در گزینه «۱» هیچ نوع تأکیدی وجود ندارد و «قد» به همراه مضارع است نه ماضی. بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) مستثنی‌منه حذف شده و هرگاه مستثنی‌منه در جملات منفی ذکر نشده باشد، معنای تأکید و حصر دارد و می‌توان جمله را به صورت مؤکد و مثبت با کلمات «فقط / تنها» ترجمه کرد.

(۳) «إِنَّ» برای تأکید جمله بعد از خود به کار رفته است.

(۴) «قیاماً» مفعول مطلق تأکیدی برای فعل «قوموا» است.

(عربی (۳) - درس ۱، ۳ و ۴؛ سطح دشواری: دشوار)

تاریخ

۱۰۱. گزینه ۴ درست است.

در بین‌النهرین و به خصوص در میان بابلی‌ها گاه‌شماری (خورشیدی - قمری) رواج داشت. مصریان گاه‌شماری خورشیدی دقیق و منظمی داشتند.

در سال ۴۶ ق.م ژولیوس سزار دستور داد گاه‌شماری رومی براساس تقویم مصری اصلاح شود.

گاه‌شماری خورشیدی - قمری بابلی در قلمرو هخامنشیان رواج داشته است.

در دوره اشکانی گاه‌شماری‌های بابلی، سلوکی و اوستایی متداول بود.

در دوره ساسانیان گاه‌شماری زرتشتی اوستایی در ایران رایج شد. در گاه‌شماری اوستایی سال به دوازده ماه خورشیدی ۳۰ روزه تقسیم می‌شد.

(تاریخ (۱) - درس ۲، ص ۱۳ تا ۱۵؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۰۲. گزینه ۴ درست است.

- سنگ‌نوشته‌ها و لوح‌های گلی مهم‌ترین منابع نوشتاری ایرانی در دوره هخامنشیان هستند. از دوره ساسانی تعداد زیادی سنگ‌نوشته برجای مانده که رویدادهای تاریخی را گزارش می‌کنند.

- خدای‌نامه‌ها، از مهم‌ترین نوشته‌های تاریخی دوره ساسانی به شمار می‌روند.

(تاریخ (۱) - درس ۷، ص ۶۸؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۰۳. گزینه ۲ درست است.

در زمان اشکانیان، ابریشم چین و ادویه هندوستان مشتریان زیادی در قلمرو روم داشت؛ بنابراین، درآمد هنگفتی از حقوق گمرکی، عوارض حمل‌ونقل و راهداری، نصیب حکومت اشکانی می‌شد.

(تاریخ (۱) - درس ۱۳، ص ۱۲۵ و ۱۲۶؛ سطح دشواری: آسان)

۱۰۴. گزینه ۱ درست است.

بررسی عبارت‌ها:

(الف) طرح و نقشه شهرهای ساسانی همچون شهرهای اشکانی به شکل دایره بود.

(ب) در دوره ساسانی برای تزیینات داخلی کاخ‌ها و بناها از روش‌های گوناگونی مانند موزاییک‌کاری، نقاشی دیواری، گچ‌بری و نقش برجسته استفاده می‌شد.

(پ) در دوره هخامنشیان، بخش عمده آثار هنری شاخص و ساختمان‌های مجلل، به خواست شاهان و درباریان و برای زندگی تجملاتی و تشریفاتی آنان به وجود آمد.

(ت) از دیگر شهرهای دوره مادها، می‌توان بیستون، اسپدانه (اصفهان) و کنگاور را نام برد.

(تاریخ (۱) - درس ۱۶، ص ۱۴۳ و ۱۵۰؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۰۵. گزینه ۳ درست است.

بررسی عبارت‌ها:

الف) مشهورترین فرمانروای اموری‌ها، حمورابی بود. مهم‌ترین دلیل شهرت حمورابی در تاریخ، به‌خاطر قانون‌نامه‌ای است که از او به جای مانده و نخستین سند قانون‌گذاری جهان است.

ب) یافته‌های به‌دست آمده از کاوش‌های تپه چغاگلان در شهرستان مهران (استان ایلام) نشان می‌دهد که ساکنان این منطقه از نخستین گردآورندگان خوراک بوده‌اند که به کشت گندم و جو روی آوردند.

پ) فاطمیان مصر علاوه بر الازهر، مرکز علمی بزرگ دیگری به نام دارالعلم (الحکمه) در قاهره به‌وجود آوردند و استادان بزرگی در آن مرکز علمی به تدریس علوم مختلف از قبیل فقه، نجوم، طب و ادبیات گماشتند.

ت) با هجوم مغول به ایران، زندگی شهری برای مدتی دچار وقفه و افول شد.

(تاریخ (۱) - درس ۴، ص ۳۳ و ۳۷ / تاریخ (۲) - درس ۷ و ۱۱، ص ۷۶ و ۱۱۹؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۰۶. گزینه ۳ درست است.

بررسی عبارت‌های نادرست:

الف) معاویه در زمان عمر به حکومت شام منصوب شد و با وجود اعتراض و مخالفت برخی از مسلمانان، تا زمان خلافت علی (ع) در این مقام باقی ماند.

ت) برجسته‌ترین میراث اسلامی اندلس، در عرصه علم و اندیشه تجلی یافت.

بقیه موارد درست است.

(تاریخ (۲) - درس ۶، ص ۵۴ و ۶۴؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۰۷. گزینه ۱ درست است.

الف) در نتیجه پیمان عقبه دوم، پایگاه امن و مطمئنی برای مسلمانان در یثرب به‌وجود آمد.

ب) عمروعاص که آبادانی و ثروت فراوان مصر را از نزدیک مشاهده نموده و تا اندازه‌ای با وضعیت سیاسی و اجتماعی آن‌ها آشنا بود، فرماندهی سپاه اعراب مسلمان را در حمله به مصر به عهده گرفت.

پ) ابومسلم بقایای نیروهای طرفدار خلافت بنی‌امیه را در هم کوبید و مروان بن محمد، آخرین خلیفه اموی، را به همراه بسیاری از اعضای خاندان او از میان برداشت.

ت) از زمان امام صادق، حرکتی در جامعه اسلامی با عنوان جریان وکالت آغاز شد و در دوران امامان بعدی به اوج خود رسید.

(تاریخ (۲) - درس ۴، ۵ و ۶، ص ۳۳، ۵۱، ۶۳ و ۷۴؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۰۸. گزینه ۲ درست است.

تشریح موارد نادرست:

الف) صلیبیان در نخستین جنگ صلیبی با استفاده از غفلت حکومت سلجوقی و اختلاف و دشمنی میان خلافت فاطمی و عباسیان شهر بیت المقدس و چند شهر دیگر در منطقه شام و شرق مدیترانه را تصرف کردند.

پ) پیروزی سلجوقیان بر امپراتوری بیزانس در جنگ ملازگرد و پیشروی آنان در آسیای صغیر، موجب شد که امپراتور روم شرقی از پاپ علیه مسلمانان درخواست کمک کند.

(تاریخ (۲) - درس ۱۵، ص ۱۶۷؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۰۹. گزینه ۳ درست است.

امیران سلسله‌های طاهری و سامانی عموماً نسبت به خلفای بنی‌عباس اظهار اطاعت ظاهری می‌کردند و در مواردی با دشمنان خلافت عباسی مانند علویان طبرستان و خوارج در سیستان سر ستیز داشتند.

روابط آل‌بویه با خلافت عباسی با روابط سایر سلسله‌های ایرانی با عباسیان تفاوت داشت. یکی از مؤسسان آل بویه (احمد) با مشاهده اوضاع نابسامان خلافت، بغداد تسخیر کرد.

سلسله‌های سامانیان و طاهریان، ریشه در خاندان‌های کهن ایرانی منطقه خراسان و ماوراءالنهر بودند.

سلسله‌های آل بویه را پسران ابوشجاع بویه (علی، حسن و احمد) از اهالی دیلم تأسیس کرد.

(تاریخ (۲) - درس ۹، ص ۹۰، ۹۲ و ۹۳؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۱۰. گزینه ۱ درست است.

بررسی عبارت‌ها:

الف) خصوصیات ادبی از ویژگی‌های تاریخ‌نگاری سنتی است.

ب) گسترش کشفیات باستان‌شناسی در ایران، منابع نوینی را پیش روی مورخان قرار داد و زمینه تحولی عمیق و اساسی را در تاریخ‌نگاری فراهم آورد.

پ) تکننگاری از دوره تیموریان آغاز شد و کتاب عجائب‌المقدور از جمله این کتاب‌ها است.

ت) سفرنامه‌ها اطلاعات مفیدی از زندگی اجتماعی مردم ایران ارائه می‌کنند که در دیگر منابع کمتر دیده می‌شود.

(تاریخ (۳) - درس ۱، ص ۲ و ۴؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۱۱. گزینه ۴ درست است.

بررسی موارد نادرست:

پ) ورود هنرمندان و صنعتگران هندی پس از فتوحات نادر در هند، موجب تلفیق هنر ایرانی و هندی شد. در دوره نادر شهر اصفهان بازسازی شد و در منطقه کلات که محل نگهداری خزاین نادر بود، بناهای با شکوهی مانند کاخ خورشید ساخته شد.

ت) در نقاشی و نگارگری، به‌ویژه در عصر کریم‌خان زند، تحول بزرگی به‌وجود آمد و نقاشان به‌تدریج هنر خود را با معیارهای هنری اروپا تطبیق دادند. مکتب نقاشی شیراز که در دوره مغولان شکل گرفته بود، در زمان زندیه به اوج رونق و زیبایی رسید.

(تاریخ (۳) - درس ۳، ص ۲۲ تا ۲۴؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۱۲. گزینه ۳ درست است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) ضعف حکومت قاجار در زمان گسترش استعمارگرهای اروپاییان و همچنین طمع‌ورزی و فساد مالی درباریان، زمینه سلطه بیگانگان در مملکت را فراهم کرده بود. بارزترین نتیجه این وضعیت، امتیازهای متعددی بود که به خارجی‌ان داده می‌شد.

۲) مرجعیت شیعه در جریان نهضت تحریم تنباکو خط بطلانی بر مطلق بودن قدرت شاه کشید.

۴) رهبری حرکت مردم علیه نور بلژیکی را آیت‌الله سید عبدالله بهبهانی به عهده داشت.

(تاریخ (۳) - درس ۵، ص ۶۱، ۶۲، ۶۳ و ۶۴؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۱۳. گزینه ۲ درست است.

ت) مورد اول است با عقد قرار داد ویلیام ناکس دارسی در سال ۱۲۸۷

الف) رضاشاه در سال ۱۳۱۲ قرارداد دارسی را باطل و ۳۰ سال به مدت قرار داد جدید اضافه کرد.

ب) محمدرضا شاه پهلوی در سال ۱۳۲۰ فقط بر ارتش مسلط بود و نظارت و قدرت اداری و اجرای کشور در اختیار هیئت دولت و مجلس شورای ملی بود.

پ) در سال ۱۳۲۳ با تصویب مجلس سیاست موازنه منفی شکل گرفت.

(تاریخ (۳) - درس ۹، ص ۱۱۶، ۱۱۷ و ۱۱۸؛ سطح دشواری: دشوار)

جغرافیا

۱۱۴. گزینه ۲ درست است.

«الف» مربوط به گام دوم تدوین فرضیه است که پاسخ پیشنهادی و حدس اندیشمندان محقق به سؤال تحقیق است.

«ب» مربوط به گام سوم روش میدانی گردآوری اطلاعات است که در این روش، پژوهشگر ناگزیر است به مکان مورد تحقیق برود و با مراجعه به افراد یا محیط به گردآوری اطلاعات بپردازد.

(جغرافیای ایران - درس ۲ و ۵، ص ۸ و ۳۷؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۱۵. گزینه ۲ درست است.

عوامل انسانی تغییردهنده زاگرس:

۱- احداث سدهای متعدد بر روی زاگرس، برای جلوگیری از طغیان رودها، تولید برق آبی، تنظیم آب مورد نیاز برای اراضی کشاورزی، استفاده‌های صنعتی و تأمین آب مورد نیاز شهرها

۲- گسترش شهرهای متعدد و برهم خوردن تعادل جریان رودها به واسطه فعالیت‌های انسانی

۳- احداث جاده‌ها

۴- از بین بردن جنگل‌ها

۵- استفاده نامناسب از اراضی کشاورزی

(جغرافیای ایران - درس ۴، ص ۳۸؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۱۶. گزینه ۳ درست است.

دریاچه‌های ایران:

به لحاظ زمانی، دو نوع دریاچه وجود دارد:

دریاچه‌های دائمی: اغلب دریاچه‌های دائمی ایران در نیمه غربی کشور قرار دارند که از نظر شرایط آب‌وهوایی جزو نواحی مرطوب و نیمه مرطوب کشور هستند. آب بعضی از این دریاچه‌ها شور و برخی دیگر آب شیرین دارند. مهم‌ترین دریاچه‌های دائمی ایران عبارتند از: دریاچه ارومیه، زریبار (زریوار) غرب مریوان در استان کردستان، پریشان (فامور) مهارلو (استان فارس) و... البته در قلّه بعضی از کوه‌های آتشفشانی مانند سبلان هم دریاچه‌های کوچکی وجود دارند که آب آن‌ها از ذوب برف‌ها تأمین می‌شود؛ اما به دلیل سرمای ناشی از ارتفاع اغلب مواقع سال یخ بسته است.

دریاچه‌های فصلی: این دریاچه‌ها در فصول پربارش وسعت بیشتری پیدا می‌کنند ولی در ماه‌های گرم و یا در سال‌های کم‌بارش به دلیل تبخیر آب آن‌ها خشک شده یا به شکل باتلاق و شوره‌زار در می‌آیند. مهم‌ترین دریاچه‌های فصلی ایران دریاچه مسیله در قم، نیریز در فارس، هامون در سیستان و بلوچستان و جازموریان بین دو استان کرمان و سیستان و بلوچستان.

(جغرافیای ایران (۱) - درس ۶، ص ۵۶؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۱۷. گزینه ۲ درست است.

بررسی عبارت‌های نادرست:

(پ) انزلی نقش بندری دارد.

(ت) پیرانشهر نقش نظامی دارد.

(جغرافیای ایران - درس ۹، ص ۹۲؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۱۸. گزینه ۱ درست است.

تلماسه (دون) و برخان هردو از اشکال تراکمی هستند که حاصل انباشته شدن ذرات توسط باد در یک مکان هستند. تپه‌های ماسه‌ای یا تلماسه، بر اثر وزش باد و جابه‌جا شدن ماسه و شن پدید می‌آیند و انواع مختلفی مانند برخان دارند. برخان‌ها تپه‌های ماسه‌ای هلالی‌شکل و منفرد هستند که دو زائده یا بازو در جهت باد دارند.

(جغرافیا (۲) - درس ۴، ص ۴۸ و ۴۹؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۱۹. گزینه ۴ درست است.

بررسی عبارت‌ها:

(الف) تدوین قوانین و مقررات برای گردشگری ← از راهکارهای حفاظت از نواحی ساحلی و کوهستانی است.

(ب) کشت گیاهان سازگار ← از راهکارهای حفاظت نواحی ساحلی، بیابانی و کوهستانی است.

(پ) دشواری آمدوشد و راه‌سازی ← از محدودیت‌های نواحی بیابانی و کوهستانی است.

(ت) تغییرات آب‌وهوایی ← از محدودیت‌های نواحی ساحلی و کوهستانی است.

(جغرافیا (۲) - درس ۵، ص ۵۸ تا ۶۳؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۲۰. گزینه ۳ درست است.

بررسی عبارت‌های نادرست:

(ب) ساختار اقتصادی و اجتماعی کشورهای نیمه پیرامونی، دچار تغییرات و تحولات صنعتی و فناورانه شده است؛ اما ژاپن کشور مرکز سرمایه است.

(پ) بیشترین میزان خطوط سریع‌السیار و طولانی‌ترین خط قطار تندروی جهان، متعلق به کشور چین است.

(جغرافیا (۲) - درس ۸، ص ۱۰۷ / جغرافیا (۳) - درس ۳، ص ۴۹؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۲۱. گزینه ۲ درست است.

(ت) در مرزهای طبیعی، مبنای تعیین مرز دو کشور پدیده‌های طبیعی هستند که بین آن دو قرار گرفته‌اند.

ب) در رودهای قابل کشتی‌رانی، تالوگ، بهترین خط مرزی است؛ چون هر دو کشور حق کشتی‌رانی در دو طرف آن را دارند. بررسی عبارت‌های نادرست:

الف) مرزهای غیرطبیعی یا مصنوعی با توافق دو کشور همجوار روی زمین تعیین یا علامت‌گذاری می‌شود.

پ) تعیین خط مبنا در مرزهای دریایی (دریای سرزمین) صورت می‌گیرد.

(جغرافیا (۲) - درس ۱۰، ص ۱۳۰ تا ۱۳۲؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۲۲. گزینه ۱ درست است.

بررسی عبارت‌ها:

الف) رودهای بسیاری از زاگرس سرچشمه می‌گیرند. جریان آب در این رودها به علت تغییرات اقلیمی، دچار نوساناتی شده و از حالت منظم به حالت نامنظم و طغیانی تغییر شکل داده است.

ب) متأسفانه در چند سده اخیر، جوامع انسانی به دلیل توسعه صنعتی و اقتصاد مبتنی بر سرمایه‌داری، تغییرات نامطلوبی در آب‌کره، سنگ‌کره و هواکره پدید آورده‌اند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

در سایر موارد بیان شده، عوامل بیابان‌زایی و خشک‌سالی را آورده است و یا اشاره به مرکز و پیرامون دارد.

(جغرافیا (۱، ۲ و ۳) - ترکیبی درس ۴، ۵ و ۸؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۲۳. گزینه ۴ درست است.

اقدامات بعد از وقوع زمین‌لغزش:

- تعمیر و بازسازی منطقه به‌ویژه در صورت تخریب تأسیسات زیربنایی، مثل خطوط آب، برق و گاز

- شبکه زهکشی سطح توده لغزشی ساماندهی شود؛ به‌طوری که نفوذپذیری آن کاهش یابد. در صورت اصلاح و مرمت شبکه زهکشی سطح لغزش، آب باران کمتر نفوذ می‌کند و به سرعت تخلیه می‌شود.

- برای پیشگیری از خطرات آتی، لازم است استعداد لغزش مجدد ارزیابی شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱ و ۳) مربوط به اقدامات بعد از وقوع زمین‌لغزش است.

۲) اقدامات قبل از وقوع زمین‌لغزش: برای ساختمان‌سازی باید از شیب‌های تند، لبه‌های پرتگاهی، کناره‌های پرشیب رودها و دامنه‌های پرشیب دره‌ها پرهیز کرد. قبل از ساخت‌وساز در سطوح شیب‌دار، مطالعات خاک‌شناسی و پایداری زمین انجام پذیرد.

(جغرافیا (۳) - درس ۵، ص ۱۰۷ تا ۱۰۹؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۲۴. گزینه ۲ درست است.

خط روزگردان در برخی از نقاط انحراف پیدا کرده است تا از مشکلات روز تقویمی در مکان‌های مختلف کشورها یا جزایری که خط از آن‌ها عبور می‌کند، جلوگیری شود.

اختلاف طول به دلیل شرقی و غربی بودن طول دو شهر، حاصل جمع هر دو است:

$$۹۰ + ۳۰ = ۱۲۰ \text{ درجه}$$

$$\frac{۱۲۰}{۱۵} = ۸ \text{ ساعت}$$

$$۱۳ + ۸ = ۲۱$$

به‌ازای هر ۱۵ درجه اختلاف طول، یک ساعت اختلاف زمان خواهیم داشت. شهر «ب» در شرق نصف‌النهار گرینویچ است؛ پس ساعت آن جلوتر است.

(جغرافیا (۳) - درس ۴، ص ۷۵ تا ۷۷؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۲۵. گزینه ۳ درست است.

با استفاده از تصاویر ماهواره‌های منابع زمینی حدود سیل‌گیر رودخانه‌ها را تعیین می‌کنیم. همچنین، از طریق تصاویری که سنجنده ماهواره‌ای تهیه کرده است، می‌توانیم دستورالعمل‌های دقیقی برای تعیین حریم فعالیت‌های انسانی و مرز استقرار سکونتگاه‌ها در اطراف رودخانه‌ها تدوین کنیم.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) به کاربردهای G.I.S پرداخته است.

(۲) قابلیت G.I.S را بیان می‌کند.

(۴) کاربرد سنجش از دور است.

(جغرافیا (۳) - درس ۴ و ۶، ص ۳۹ و ۱۱۴؛ سطح دشواری: متوسط)

منطق و فلسفه

۱۲۶. گزینه ۲ درست است.

نمی‌توان ارزش و نقش منطق را در کسب دانش انکار کرد؛ چرا که درست اندیشیدن در پی رعایت قواعد منطق آدمی را به حقایق جدید می‌رساند. منطق برای رسیدن به شناخت یک ضرورت است؛ ولی نمی‌توان چنین ادعایی مطرح کرد که هر کس که دانش منطق را کسب نکرده است، نمی‌تواند نسبت به هیچ‌کدام از معلومات خود یقین داشته باشد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) از آنجا که اندیشیدن (تعریف و استدلال) انسان را به دانش و حقایق جدید رهنمون می‌سازد؛ بنابراین کاربرد منطق و رعایت قواعد آن سبب می‌شود امور ندانسته بر انسان آشکار گردد.

(۳) منطق، ابزاری است که سایر علوم آن را به خدمت می‌گیرند تا کشفیات جدید داشته باشند و از غلتیدن به ناراستی‌ها رها شوند.

(۴) با آموختن قواعد منطق، می‌توان اطلاعات ناقص و نادرست را اصلاح نمود و از این نظر، می‌توان حقایق جدیدی را کسب کرد.

(منطق - درس ۱؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۲۷. گزینه ۳ درست است.

در این بیت، کلمه شب به معنای واقعی آن اشاره دارد و آن را زمان مناسبی برای خواب دانسته است. هر دو دلالت مطابقه است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) در این بیت، فضای ستم‌آلود و خفقان‌آور را سبب سکوت دانسته و بر آن است که سکوت چنین فضایی را استمرار می‌بخشد. هر دو دلالت التزامی است.

(۲) در این بیت، اشاره بدان دارد که تو مرا در انتهای بدبختی می‌خواستی و من تو را در سعادت و خوشبختی که به روز تشبیه شده است. هر دو دلالت التزامی است. (ردّ گزینه ۲) در این بیت اشاره بدان دارد که پاکی و روشنایی که آن را به صبح تشبیه کرده (دلالت التزامی) اسیر سیاهی و ناپاکی شب (دلالت التزامی) شده است.

(منطق - درس ۲؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۲۸. گزینه ۲ درست است.

یک قضیه شرطی است؛ زیرا معنای «اگر» در آن موجود است. نور شدید باشد (مقدم) چشم انسان آزرده می‌شود. (تالی)

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) یک قضیه شخصیه است. حافظ (موضوع) از بهر تو سوی اقلیم وجود آمده است. (محمول)

(۳) کسی را غذای خوبی نباشد (موضوع) البته در این قضیه موضوع لفظی مرکب است و محمول آن معده‌اش را آسیبی رسد می‌باشد.

(۴) هر کس آن کند که نباید (موضوع) آن بیند که نشاید. (محمول)

(منطق - درس ۶؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۲۹. گزینه ۳ درست است.

تضاد «هیچ الف ب نیست» پس اصل قضیه می‌شود «هر الف ب است» که با «بعضی ب ج است»، قیاس معتبری ساخته نمی‌شود؛ زیرا حد وسط در هر دو مقدمه «منفی» است.

(۱) «هر الف ب است» با «هر ب ج است»، قیاس معتبر است با نتیجه «هر الف ج است».

(۲) «هر الف ب است» با «هیچ ب ج نیست»، قیاس معتبر است با نتیجه «هیچ الف ج نیست».

(۴) «هر الف ب است» با «هیچ ج ب نیست»، یک قیاس معتبر است با نتیجه «هیچ الف ج نیست».

(منطق - درس ۷؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۳۰. گزینه ۴ درست است.

وقتی قضیه‌ای را عکس می‌کنیم؛ عکسی که به دست می‌آید حقیقت تازه‌ای نیست که بر آن دست یافته‌ایم بلکه بیان عبارتی دیگر از قضیه اصلی است؛ به‌عنوان مثال وقتی می‌گوییم بعضی مثلث‌ها سه‌ضلعی‌اند که عکس آن می‌شود بعضی سه‌ضلعی‌ها مثلث‌اند به حقیقت جدیدی دست نیافته‌ایم.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) اگر قضیه‌ای نادرست باشد، عکس آن لزوماً نادرست است. مانند هیچ مثلثی سه ضلعی نیست که قضیه‌ای است نادرست و عکس مستوی آن می‌شود هیچ سه ضلعی مثلث نیست که باز هم نادرست است.

در عکس یک قضیه نسبت یا کیف تغییر نمی‌کند و تنها موجب کلبه به موجب جزئیة تبدیل می‌شود؛ مانند هر «الف» «ب» است، که عکس مستوی آن می‌شود، بعضی «ب» «الف» است.

در قضایای شرطی منفصل عکس مستوی نداریم؛ زیرا با تغییر جای مقدم و تالی تغییری در معنی آن رخ نمی‌دهد. به‌عنوان مثال وقتی می‌گوییم اکنون روز یا شب است و آن را عکس کنیم و بگوییم اکنون شب یا روز است معنی تغییر نمی‌کند. (منطق - درس ۷؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۳۱. گزینه ۴ درست است.

زیرا دو ضد را با هم جمع کرده است؛ مثلث یا قائم‌الزاویه است یا متساوی الاضلاع (البته می‌تواند مختلف‌الاضلاع هم باشد). بنابراین جمع این دو با یکدیگر ممکن نیست و لذا این نوع قضیه را زیر سؤال برده، چرا که اجتماع دو ضد را پذیرفته است.

(منطق - درس ۹؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۳۲. گزینه ۲ درست است.

دو مقدمه ما در حقیقت اینگونه‌اند: دیوار دارای موش است، موش دارای گوش است؛ پس می‌بینیم حد وسط تکرار نشده است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) مغالطه مسموم کردن چاه است تا طرف روبه‌رو توان رد نظر را نداشته باشد.

(۳) مغالطه‌ای صورت نگرفته است.

(۴) نوع مغالطه توسل به معنای ظاهری است، اولی گفته شرایط پیرامونت را بسنج و سخنی نگو تا دیگری آن را به گوش دشمن رساند و دومی برداشت سطحی کرده، یعنی دلالت التزامی را به‌درستی درک نکرده و آن را مطابقت پنداشته است. (منطق - درس ۲، ۸ و ۱۰؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۳۳. گزینه ۲ درست است.

اینکه اخلاق مبحثی است عرفانی یا فلسفی، در فلسفه اخلاق مورد مطالعه و تحلیل عقلانی قرار می‌گیرد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) اینکه گفته شود آدمی از قوایی مانند اخلاق، غضب و شهوت برخوردار است، در علم اخلاق مورد بررسی قرار می‌گیرد.

(۳) وقتی پرسیده می‌شود سه خدایی از اساطیر روم به دین مسیحیت وارد شده است، یک پرسش در حوزه تاریخچه مسیحیت است.

(۴) اینکه واقعیات عالم در مراتب وجود با یکدیگر متفاوتند، یک بحث فلسفی است که در مکتب فلسفی ملاصدرا مورد بررسی قرار گرفته است.

(فلسفه (۱) - درس ۲؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۳۴. گزینه ۱ درست است.

زندانیان هرگز در اندیشه آن نبوده‌اند که سایه‌ها را چه کسی پدید آورده است تا به این نتیجه برسند که سایه‌ها می‌توانند تنها از سایه‌ای از یک چیز باشند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) مسیری که فرد رها شده از زنجیرها تا بیرون غار می‌رود، همان اندیشه فلسفی است که فیلسوف طی می‌کند و شاید بتوان حدس زد که مراد افلاطون از این شخص استادش سقراط بوده است که با شجاعتش، اندیشه دیگران را در هم ریخت و به‌سوی بینش حقیقی گام نهاد.

۳) ارتباط بین تاریکی غار و دنیای بیرون اطراف ما، همان ارتباط بین اشکال دنیای طبیعی و دنیای مثل است. چرا که براساس اندیشه افلاطون در تمثیل غار، آدمی در دنیای محسوسات گرفتار است.

۴) او از گرفتاری خود غافل مانده و بر همین محسوسات دنیوی دلخوش داشته است و به عالمی بالاتر نمی‌اندیشد و توجهی به آن ندارد که روح او، مسافری از دنیای مثل است.

(فلسفه (۱) - درس ۳؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۳۵. گزینه ۴ درست است.

سقراط زمانی که پیام معبد دلفی را شنید که وی داناترین افراد است دچار تعجب شد و درصدد کشف آن راز برآمد و سرانجام به این نتیجه رسید که هر کس چون سقراط بداند که هیچ نمی‌داند داناست.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) سقراط باور داشت که آگاه کردن مردم و تعلیم دادن آنان رسالتی است که خداوند در امدادهای غیبی بر او نهاده است. او بارها بیان داشت که از ترس سخن گفتن باز نمی‌ماند و اطاعت خدا را بر پیروی از مردمان ترجیح می‌دهد.

۲) سقراط می‌گفت سروش معبد دلفی وی را داناترین مردم معرفی کرده و عموم مردم بر این باورند که وی آنچه دیگران نمی‌دانند، سقراط می‌داند درحالی که وی از دانایی بهره‌ای ندارد.

۳) سقراط زمانی که به مرگ محکوم می‌شود، می‌گوید اگر با مرگ، همنشین نیکان و بلندمرتبان می‌شود از آن استقبال می‌کند و آنانی که وی را محکوم به مرگ کرده‌اند، اسیر بدی شده‌اند و تنها خدا می‌داند سرنوشت چه کسی بهتر است. (رد گزینه ۳)

(فلسفه (۱) - درس ۵؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۳۶. گزینه ۴ درست است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) اینکه اگر دو یا چند چیز از هر نظر مانند یکدیگر باشند، احکام و قوانین حاکم بر آن‌ها از هر نظر مشابه یکدیگر است، عقل درک می‌کند.

۲) اینکه یک چیز نمی‌تواند در آن واحد هم باشد و هم نباشد از بدیهیات عقلی است.

۳) رسیدن به تصور مجهول با تعریف و رسیدن به تصدیق مجهول با استدلال، امکان‌پذیر است که نیازمند اندیشه است و با عقل سروکار دارد.

(فلسفه (۱) - درس ۷؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۳۷. گزینه ۳ درست است.

از دیدگاه نسبی‌گرایان، حقیقت امری عینی نیست و هیچ اطمینانی برای رسیدن به حقیقت نیست؛ بنابراین شناخت حقیقت امکانی نیست، بلکه امتناعی است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۲ و ۱) در نسبی‌گرایی حقیقت امری اعتباری و موقتی است که از زمانی به زمانی دیگر و مکانی به مکانی دیگر متفاوت است و متغیرهای فرهنگ، تاریخ و ... در آن اثرپذیر است.

۴) در این اندیشه انسان معیار حقیقت است و لذا شناخت می‌تواند از فردی به فردی دیگر متفاوت باشد، چراکه حواس آدمیان با یکدیگر تفاوت دارد و حتی یک انسان در دو بازه زمانی می‌تواند دو احساس متفاوت داشته باشد.

(فلسفه (۱) - درس ۸؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۳۸. گزینه ۴ درست است.

از دیدگاه ملاصدرا نفس نمی‌تواند حالت ایستا و بدون تغییر داشته باشد. همانگونه که بدن در تکامل است؛ نفس نیز مسیر تکاملی را طی می‌کند و بر یکدیگر اثر می‌گذارند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) ملاصدرا ترکیب نفس و بدن را واقعی می‌داند و مانند دکارت دوگانگی بین نفس و بدن مطرح نمی‌نماید، بلکه باور دارد از همان ابتدا نفس با بدن هویتی واحد دارد. (رد گزینه ۱) و لذا وقتی انسان مراتبی را طی می‌کند این هویت واحد است که

مسیر را می‌پیماید.

۳) هویت واحد قابل جدایی از یکدیگر نیستند؛ اینگونه نبوده است که نفس بر بدن عارض یا وارد گردد که بخواهد از آن گسسته گردد و لذا نمی‌توان به نفس نگاهی مستقل از بدن داشت.

(فلسفه (۱) - درس ۱۰؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۳۹. گزینه ۲ درست است.

از دیدگاه افلاطون انسان دارای قوای سه‌گانه است که هر کدام می‌توانند با شرایطی به اعتدال رسند. به باور او این قوا اگر چه ماهیت و عملکردی متمایز دارند، وحدت فضایل لازم است تا انسان به حکمت رسد؛ بنابراین یا انسان همه آن‌ها را داراست یا هیچ‌کدام را ندارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) افلاطون باور داشت فعل اخلاقی اگر در جهت سعادت حقیقی باشد، فضیلت شمرده می‌شود.

(۳) او معیارهای نیک‌بختی را میان همه انسان‌ها مشترک و ثابت می‌دانست.

(۴) افلاطون برابری و یکسانی قوا را دنبال نمی‌کرد، بلکه در قوای انسانی توازن و اعتدال را جست‌وجو می‌نمود.

(فلسفه (۱) - درس ۱۱؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۴۰. گزینه ۱ درست است.

در قضیه «تیغ تیز است» حمل تیز بر تیغ، امکانی است؛ زیرا تیغ می‌تواند تیز باشد یا نباشد. حمل سفید بر رنگ نیز امکانی است. در گزاره «قضیه استدلال است» حمل استدلال بر قضیه امتناعی است و قضیه نمی‌تواند محمول خود را بپذیرد. شکل نیز نمی‌تواند دارای وزن باشد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) انسان جسم است: وجوبی. فکر تعریف است: امکانی

(۳) قضیه حملی است: امکانی. مثلث سه‌ضلعی است: وجوبی

(۴) تصدیق علم است: وجوبی. تصور تعریف است: امتناعی

(فلسفه (۲) - درس ۲؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۴۱. گزینه ۴ درست است.

با توجه به دیدگاه هیوم درباره علیت باید گفت نمی‌توان از اصل علیت برای تعالی از تجربه به گونه‌ای استفاده کنیم که موجب گسترش معرفت ما گردد.

هیوم با توجه به توالی و در پی آن تداعی ذهن می‌گوید «الف» علت «ب» است؛ بنابراین اگر «الف» نباشد «ب» نیز به‌عنوان معلول تحقق نمی‌یابد. تا وقوع «الف» مسلم نباشد وقوع «ب» نیز ممکن نخواهد بود. (رد گزینه ۱) بنابراین تصور ارتباط ضروری بین «الف» و «ب» جزئی از تصورمان از علّیت است و مفهوم ضرورت را می‌توان با استفاده از اصل تداعی معانی توجیه کرد. (رد گزینه‌های ۲ و ۳)

(فلسفه (۲) - درس ۳؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۴۲. گزینه ۴ درست است.

قانون اخلاقی حکم می‌کند خود را لایق سعادت بدانیم نه خوشبختی؛ هر چند فضیلت باید ایجادکننده خوشبختی باشد. از دیدگاه کانت باور به خدا باید براساس آگاهی اخلاقی شکل گیرد (رد گزینه ۱) کانت باور داشت هر چیزی غیر از طریق سلوک اخلاقی که انسان آن را برای خشنودی خدا انجام می‌دهد توهم و کاذب است. بنابراین انسان باید هرچه بیشتر در رعایت اصول اخلاقی بکوشد و این امر را براساس اراده خود انجام دهد در این صورت دارای ارزش است و گر نه اگر آدمی بر حسب طبیعت و غریزه خود آن را انجام دهد فاقد ارزش است. (رد گزینه‌های ۲ و ۳)

(فلسفه (۲) - درس ۵؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۴۳. گزینه ۳ درست است.

در مرتبه عقل بالفعل است که آدمی این توانایی را دارد که از معلومات بدیهی استفاده کند و از طریق آن مجهولات خود را که مسائل نظری است را کسب نماید.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) در مرتبه عقل بالقوه، انسان هنوز توان تعلق کلیات را ندارد ولی استعداد درک آن‌ها را دارد.

(۲) در مرتبه عقل بالملکه بدیهیات را درک می‌نماید.

(۴) در مرتبه عقل بالمستفاد از آنچه آموخته بهره می‌برد و به روایتی همه آنچه در عالم عین وجود است در فردی که به این مرتبه رسیده است به نحوه وجود عقلی موجود می‌شود. این مرتبه از عقل عالی‌ترین مرتبه عقل انسان است که می‌تواند بدون حواس، صوری را که عقل فعال به انسان می‌رساند به شهود دریابد.

(فلسفه (۲) - درس ۸؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۴۴. گزینه ۲ درست است.

نخستین شرط حیات عقلی، وجود زمین آماده و حاصل‌خیز جامعه است قرآن کریم و سیره نبوی آن را در جامعه اسلامی پایه‌گذاری کردند. آیه یادشده به تکریم و احترام پیوسته عالمان و دانشمندان و حدیث پیامبر (ص) مربوط به دعوت به یادگیری علم و دانش‌ها ملت‌ها و تمدن‌های دیگر حتی مشرکان است.

(فلسفه (۲) - درس ۹، سطح دشواری: آسان)

۱۴۵. گزینه ۴ درست است.

از دیدگاه فارابی عقل فعال با عقل استدلالی در اتصال است و نسبت آن مانند خورشید به چشم است در سایه این اتصال است که انسان می‌تواند همه معرفت‌های فلسفی و الهامات الهی را درک نماید.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) فارابی به پیوند و همراهی دیانت با فلسفه باور داشت.

(۲) او نسبت عقل فعال را با عقل استدلالی مانند نسبت خورشید به چشم می‌دانست.

(۳) از دیدگاه فارابی مدینه فاضله (که الگوی برگرفته او از افلاطون بود) برای کلیت کره زمین می‌تواند تحقق یابد و تنها مختص جوامع اسلامی نیست.

(فلسفه (۲) - درس ۱۰؛ سطح دشواری: متوسط)

اقتصاد

۱۴۶. گزینه ۳ درست است.

انتخاب خانم حسن‌پور از بین موارد مندرج در سؤال، گزینه‌ای است که بیشترین عایدی، یعنی سود یا منفعت را داشته باشد؛ بنابراین ابتدا باید منافع هریک از گزینه‌ها را برای یک سال محاسبه کنیم:

$$\frac{330 \text{ میلیون تومان}}{3} = 110 \text{ میلیون تومان}$$

خرید طلای خام ←

$$\frac{28}{100} \times 500 = 140 \text{ میلیون تومان}$$

سپرده بانکی ←

$$65 \times 2 = 130 \text{ میلیون تومان}$$

خرید و فروش سهام ←

$$\left(\frac{7}{5} \times 500\right) \times 4 = 37 \frac{1}{5} \times 4 = 150 \text{ میلیون تومان}$$

خرید و فروش رمزارز ←

$$\left(\frac{500}{2}\right) \div 2 = 125 \text{ میلیون تومان}$$

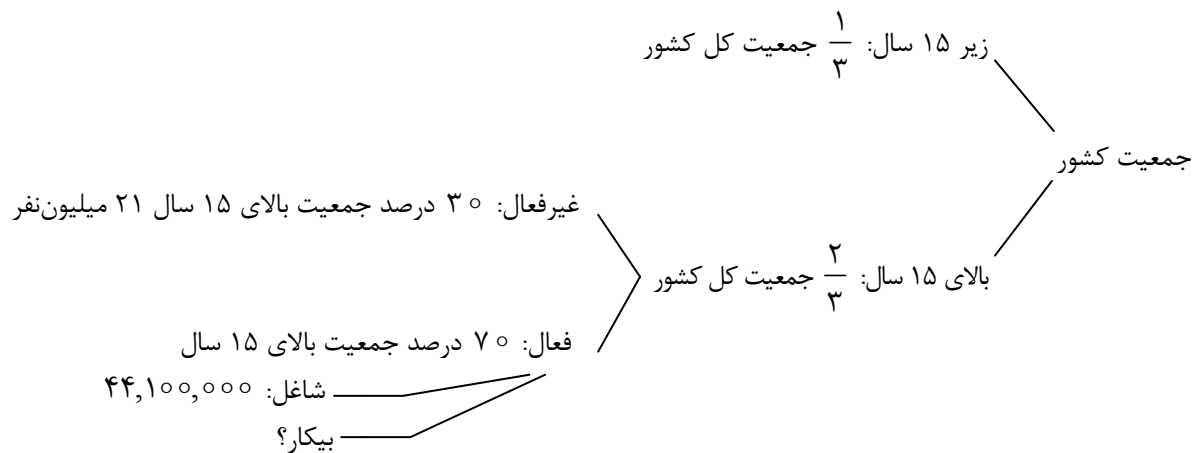
پرورش نهال درخت ←

بنابراین، بهترین گزینه برای خانم حسن‌پور «ورود به معاملات رمزارزهای مجاز» می‌باشد. هزینه فرصت، همواره ارزش بهترین گزینه بعدی است که از دست می‌رود. در این سؤال، دومین انتخاب سپرده‌گذاری در صندوق‌های درآمد ثابت بانکی است که منافع آن در سال؛ معادل ۱۴۰ میلیون تومان است.

(درس ۳؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۴۷. گزینه ۱ درست است.

اگر بیکاری به علت بحران رکود اقتصادی، کاهش سطح تولید و در نتیجه تعطیلی بنگاه‌های اقتصادی باشد، نام آن «بیکاری دوره‌ای» است.

$$\text{میلیون نفر } ۷۰ = \frac{۲۱ \times ۱۰۰}{۳۰} \Rightarrow x = \frac{۲۱ \times ۱۰۰}{۳۰} = ۷۰$$

جمعیت بالای ۱۵ سال $\rightarrow \frac{۳۰}{۱۰۰} = \frac{۲۱ \text{ میلیون}}{x} \Rightarrow x = \frac{۲۱ \text{ میلیون} \times ۱۰۰}{۳۰} = ۷۰$

$$\text{میلیون نفر } ۴۹ = \text{میلیون } ۲۱ - \text{میلیون } ۷۰ \rightarrow \text{جمعیت فعال}$$

$$\text{نفر } ۴,۹۰۰,۰۰۰ = ۴۹,۰۰۰,۰۰۰ - ۴۴,۱۰۰,۰۰۰ = \text{جمعیت بیکار}$$

$$\text{درصد } ۱۰ = \frac{\text{جمعیت بیکار}}{\text{جمعیت فعال}} \times ۱۰۰ \Rightarrow \frac{۴,۹۰۰,۰۰۰}{۴۹,۰۰۰,۰۰۰} \times ۱۰۰ = ۱۰$$

نرخ بیکاری = $\frac{\text{جمعیت بیکار}}{\text{جمعیت فعال}} \times ۱۰۰ \Rightarrow \frac{۴,۹۰۰,۰۰۰}{۴۹,۰۰۰,۰۰۰} \times ۱۰۰ = ۱۰$

$$\text{میلیون نفر } ۱۰۵ = \frac{۷۰ \times ۳}{۲} \Rightarrow x = \frac{۷۰ \text{ میلیون} \times ۳}{۲} = ۱۰۵$$

جمعیت کل کشور $\rightarrow \frac{۲}{۳} = \frac{۷۰ \text{ میلیون}}{x} \Rightarrow x = \frac{۷۰ \text{ میلیون} \times ۳}{۲} = ۱۰۵$

(درس ۸؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۴۸. گزینه ۲ درست است.

بررسی عبارت‌های نادرست:

عبارت اول: بعد از گذشت یک سال، درآمدی که برایتان باقی مانده است، به همراه ارقام مصرفی که خریده‌اید ولی از آن

استفاده نکرده‌اید را محاسبه کنید و خمس (۲۰ درصد یا $\frac{1}{5}$) آن را پرداخت نمایید.

عبارت سوم: اتلاف به معنای دور ریختن و هدر دادن منابع است؛ اما اسراف مفهومی عام‌تر از اتلاف است و شامل بلااستفاده گذاشتن اموال، مصرف بیجا، مصرف در معصیت و مصرف فراتر از سطح زندگی عمومی یا فراتر از توان مالی یا عدم رعایت اولویت در به کارگیری سرمایه‌های شخصی و ملی می‌شود.

(درس ۱۲ و ۱۳؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۴۹. گزینه ۴ درست است.

موارد مندرج در جدول را بررسی می‌کنیم:

د	دارایی‌هایی که معمولاً ارزش خود را در تورم حفظ می‌کنند.	← مزایای خرید طلا
ب	سود آن‌ها ثابت است و در حد توافق شده باقی می‌ماند.	← معایب سپرده سرمایه‌گذاری بلندمدت
ج	می‌توان از خدمات بانکداری الکترونیک استفاده کرد.	← مزایای سپرده سرمایه‌گذاری کوتاه‌مدت
هـ	قیمتی که شرکت برای بار اول می‌فروشد.	← قیمت اسمی یا اولیه سهام
الف	به این اوراق مالی برحسب فعالیت اقتصادی، سود تعلق می‌گیرد و قابل خرید و فروش هستند.	← اوراق مشارکت
و	تولیدکننده مستقیماً سرمایه مورد نیاز خود را از مردم تهیه می‌کند.	← مزایای سهام (برای عرضه‌کننده سهام)
ی	حتی اگر قیمت آن تغییر نکند، اگر شرکت سود کند، دارندگان این اوراق نفع می‌برند.	← مزایای سهام (برای خریدار سهام)

بنابراین؛ پاسخ موارد مطرح شده در متن سؤال را براساس محتویات جدول مشخص می‌کنیم:

- مزایای حساب‌های سپرده سرمایه‌گذاری کوتاه‌مدت: ردیف «ج»

- مزایای خرید سهام: ردیف «ی»

- اوراق مشارکت: ردیف «الف»

- قیمت اسمی یا اولیه: ردیف «ه»

(درس ۱۴؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۵۰. گزینه ۳ درست است.

الف) برای پاسخگویی به این قسمت باید به رابطه قیمت با مقدار، دقت نمایید. هر جا که با افزایش قیمت، مقدار کاهش پیدا کند آن مقدار، تقاضا است (قیمت با مقدار تقاضا رابطه عکس دارند). و هر جا با افزایش قیمت، مقدار هم افزایش یابد آن مقدار، عرضه است. (قیمت با مقدار عرضه رابطه مستقیم دارد).

نکته: رابطه قیمت کالا با مقدار عرضه = مستقیم (افزایش قیمت $\uparrow$ = افزایش عرضه $\uparrow$)

رابطه قیمت کالا با مقدار تقاضا = غیرمستقیم (افزایش قیمت $\uparrow$ = کاهش تقاضا $\downarrow$)

بنابراین، ستون B بیان‌گر مقدار عرضه است و ستون A بیان‌گر مقدار تقاضا است.

ب) در ردیف‌هایی که قیمت از قیمت تعادلی بالاتر باشد، تمایل خریدار (تقاضاکننده) برای خرید کالا کاهش یافته است. یعنی ردیف‌های ۴ به بعد. در این وضعیت بازار با کمبود تقاضا (مازاد عرضه) مواجه است. راهکار رسیدن به تعادل در بازار کاهش قیمت کالا است تا تقاضای خریداران افزایش یابد و فاصله بین عرضه و تقاضا کم شود.

نکته: هرگاه در قیمتی مقدار عرضه و تقاضا باهم برابر شوند، آن قیمت، قیمت تعادلی است. (ردیف ۴)

پ) در قیمت‌هایی که کمتر از قیمت تعادلی است، با کمبود عرضه مواجه هستیم. یعنی قیمت‌های کمتر از ۱۱,۲۰۰ (قیمت تعادلی)

نکته: کمبود عرضه (مازاد تقاضا) $\leftarrow$ قیمت‌های پایین‌تر از قیمت تعادلی

مازاد عرضه (کمبود تقاضا) $\leftarrow$ قیمت‌های بالاتر از قیمت تعادلی

(درس ۵؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۵۱. گزینه ۴ درست است.

الف) مهم‌ترین نوع مالیات، مالیات بر درآمد اشخاص است؛

ب) مالیات بر ارث، مهم‌ترین نوع مالیات بر دارایی است:

$$\text{میلیون تومان } ۱۶۰ = ۶۴۰ \times \frac{1}{4}$$

پ)

$$\text{میلیون تومان } ۱,۲۸۰ = \underbrace{\text{مالیات بر درآمد}}_{۸۰۰} + \underbrace{\text{مالیات بر دارایی}}_{۱۶۰ \times ۳} = ۴۸۰$$

$$\text{میلیون تومان } ۲,۳۹۰ = \underbrace{\text{مالیات بر ارزش افزوده}}_{۸۵۰ \text{ (VAT)}} + \underbrace{\text{مالیات بر مصرف}}_{۹۰۰} + \underbrace{\text{عوارض گمرکی و خدماتی}}_{۶۴۰} = \text{مالیات غیرمستقیم}$$

ت) مالیات بر ارزش افزوده (VAT)، باعث شفافیت مالیاتی می‌شود و مقدار آن ۸۵۰ میلیون تومان است.

(درس ۶؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۵۲. گزینه ۲ درست است.

الف) ریسک‌پذیر $\leftarrow$ پس‌انداز و خوش‌نامی‌شان را با شجاعت و تدبیر به میدان می‌آورند تا فعالیت اقتصادی جدیدی را راه‌اندازی کنند.

ب) نحوه اداره تعاونی $\leftarrow$ هر نفر یک رأی، بدون توجه به میزان سرمایه ارائه شده توسط افراد. (کسب و کار مناسب برای خانم نیلوفر)

نکته: در شرکت‌های سهامی افراد به میزان سرمایه ارائه شده، حق رأی خواهند داشت. یعنی، قاعده تصمیم‌گیری، هر سهم یک رأی است.

پ) در علم اقتصاد، هزینه فرصت به کمیابی منابع اشاره دارد.

(درس ۱ تا ۳؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۵۳. گزینه ۱ درست است.

بررسی عبارت‌های نادرست:

عبارت اول $\leftarrow$ تولید در نقطه A ناکارا است؛ زیرا شرکت از تمام ظرفیت‌های خود به‌درستی استفاده نکرده است و برای اینکه تولید کارا شود، فقط باید از منابع تولیدی موجود به‌درستی استفاده کند.

عبارت دوم $\leftarrow$ هزینه فرصت حرکت از نقطه D به B، ۸۰ واحد کالای «ب» است.

نکته: هرگاه حرکت به سمت راست و پایین باشد، هزینه فرصت بر روی نمودار عمودی اتفاق می‌افتد و هرگاه حرکت به سمت چپ و بالا باشد، هزینه فرصت بر روی نمودار افقی اتفاق می‌افتد.

عبارت چهارم $\leftarrow$ نقطه A خارج از مرز امکانات تولید و در نتیجه با منابع موجود غیرقابل دستیابی است. برای رسیدن به آن باید منابع تولید را افزایش داد.

عبارت پنجم $\leftarrow$ تولید در نقطه C کارا است؛ زیرا از منابع و ظرفیت تولیدی موجود به بهترین شکل و بیشترین میزان استفاده شده است.

(درس ۴؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۵۴. گزینه ۱ درست است.

زمانی که قیمت‌ها ثابت باشند و سایر عوامل تغییر پیدا کنند، موجب می‌شود کل منحنی جابه‌جا شود و از آنجایی که صورت سؤال وضعیت عرضه محصولات را پرسیده، پس باید به سراغ گزینه‌های (۱) و (۳) برویم که نشان‌دهنده یک منحنی صعودی است. گزینه‌های ۲ و ۴ حذف می‌شوند، چون منحنی مربوط به تقاضای کالا است (نزولی است).

از آنجایی که هزینه‌های تولید بالا رفته، تولیدکننده علاقه‌ای به تولید و عرضه محصول ندارد، در نتیجه کل منحنی عرضه به سمت چپ حرکت خواهد کرد.

(درس ۵؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۵۵. گزینه ۳ درست است.

توجه کنید اطلاعات مربوط به سپرده‌های دیداری و پس‌اندازهای کوتاه‌مدت و بلندمدت اطلاعات اضافی و صرفاً برای به چالش کشیدن دانش آموز است. اگر حجم پول را X در نظر بگیریم، پس شبه پول باید $\frac{X}{3}$ باشد؛ یعنی:

$$\begin{aligned} X + \frac{1}{3}X &= 72,000 \\ \frac{3X + X}{3} &= 72,000 \Rightarrow \frac{4X}{3} = 72,000 \rightarrow 4X = 216,000 \\ \rightarrow X &= \frac{216,000}{4} = 54,000 \text{ (حجم پول)} \\ \text{شبه پول} &= \frac{1}{3} \times 54,000 = 18,000 \end{aligned}$$

(درس ۹؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۵۶. گزینه ۲ درست است.

همانطور که می‌دانید خمس، ۲۰ درصد یا $\frac{1}{5}$ درآمد سالانه فرد پس از کسر هزینه‌ها است. پس وقتی خمس را داریم کافیست آن را ضربدر ۵ کنیم تا مانده درآمد سالانه فرد به دست بیاید.

تومان $225,000,000 = 45,000,000 \times 5 = 5 \times \text{خمس} = \text{درآمد سالانه مشمول خمس (مانده درآمد سالانه فرد)}$
حالا کل درآمد ناخالص آقای حسینی در طول یک سال را حساب می‌کنیم، منظور از درآمد سالانه ناخالص، درآمدی است که هزینه‌های زندگی از آن کسر نشده است:

$$۵۶,۲۵۰,۰۰۰ \times ۱۲ = ۶۷۵,۰۰۰,۰۰۰ \text{ تومان}$$

هزینه‌های سالانه - کل درآمد ناخالص سالانه = درآمد مشمول خمس

میلیون تومان ۴۵۰ = میلیون ۲۲۵ - درآمد مشمول خمس = کل درآمد ناخالص = هزینه‌های سالانه

$$\text{تومان } ۳۷,۵۰۰,۰۰۰ = \frac{\text{میلیون } ۴۵۰}{۱۲ \text{ ماه}} = \text{هزینه‌های ماهانه}$$

(درس ۱۲؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۵۷. گزینه ۲ درست است.

الف) دولت با هدف تسهیل و تشویق مبادلات به نفع هر دو بازیگر اصلی عرصه اقتصاد بین فروشندگان و خریداران و به منظور جلوگیری از شرایط آسیب‌رسان به مبادلات اقتصادی، اقدام به وضع و اجرای قوانین و مقررات اقتصادی می‌کند.

ب) یکی از حوزه‌های عملکرد اقتصادی دولت، بهبود عملکرد بازار است که در این حوزه دولت با تعریف و اجرای حقوق مالکیت، امنیت خرید و فروش و مبادلات را بهبود می‌بخشد (فروشنده تا ثابت نکند که صاحب واقعی محصول است، حق خرید و فروش آن را ندارد).

پ) یکی از انواع مالیات‌های غیرمستقیم که در هنگام خرید یک محصول همراه با قیمت آن از مصرف‌کننده دریافت می‌شود مالیات بر مصرف است که در آن شخص خاص مدنظر دولت نیست و چون همزمان با خرید محصول به فروشنده به‌عنوان واسطه دریافت مالیات پرداخت می‌شود، آسان‌ترین روش دریافت مالیات محسوب می‌شود.

(درس ۶؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۵۸. گزینه ۱ درست است.

الف) تولید محصولات پیشرفته و صنعتی مستلزم برخورداری از فناوری‌های اقتصادی نوین است.

ب) هرگاه با رعایت مزیت‌های اقتصادی منابع و امکانات در حوزه‌های مناسب به کار گرفته شوند.

(درس ۷؛ سطح دشواری: آسان)

۱۵۹. گزینه ۴ درست است.

الف) در شرایطی که سطح تولید به‌دلیل رکود اقتصادی کاهش یافته، منابع تولید کشور کاهش پیدا نکرده و فقط بلااستفاده مانده است. در این شرایط تولید در وضعیت ناکارا قرار می‌گیرد.

ب) اقتصاد تک‌محصولی، اقتصادی شکننده و آسیب‌پذیر است؛ زیرا اقتصاد تک‌محصولی در مواقع بحرانی، امکان تاب‌آوری و انعطاف‌پذیری مقابل تکان‌ها، مشکلات و تحریم‌ها را ندارد.

پ) زمانی که پول طلا و نقره رایج بود، پشتوانه پول همان طلا و نقره موجود در خود پول بود.

(درس ۷، ۸ و ۹؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۶۰. گزینه ۳ درست است.

الف) بررسی عبارت‌های نادرست:

(۲) ضعف ساختاری و هویتی ایران حتی با ایجاد زمینه‌های قانونی، تقویت زیرساخت‌ها، گسترش مدارس، بهبود نسبی بهداشت و تأسیس دانشگاه‌ها هم جبران نشد.

(۴) علی‌رغم گسترش کارخانه‌ها، مدارس و دانشگاه‌ها و نمایش توسعه ظاهری، کشور ایران همچنان به‌عنوان یک کشور وابسته به قدرت‌های خارجی حتی در مسیر توسعه اقتصادی هم قرار نگرفت.

(۵) در این دوران اقتصاد کاملاً دولتی بود و دولت حضور گسترده‌ای در تمام عرصه‌های اقتصادی داشت.

ب) تفاوت تولید خالص و ناخالص در این است که در تولید خالص، هزینه استهلاک از عدد تولید کل کم می‌شود، ولی در تولید ناخالص نه.

(درس ۱۰ و ۱۱؛ سطح دشواری: دشوار)

اطلاعیه شرکت در

آزمون شبه امتحانات نهایی دروس عمومی و اختصاصی (تشریحی)

ویژه دانش آموزان پایه‌های یازدهم، دوازدهم و داوطلبان کنکور سراسری ۱۴۰۴

رشته‌های شاخه نظری دوره دوم آموزش متوسطه

به اطلاع تمامی مدیران، مشاوران، دبیران گرامی و نیز داوطلبان آزاد و دانش‌آموزان دوره دوم متوسطه می‌رساند:

شرکت تعاونی خدمات آموزشی کارکنان سازمان سنجش آموزش کشور در راستای **حذف دروس عمومی و تأثیر**

سوابق تحصیلی در نتیجه کنکور سراسری سال تحصیلی جاری و آمادگی هرچه بهتر دانش‌آموزان جهت حضور در

امتحانات مستمر اول و دوم (پایانی نوبت اول و دوم) نسبت به طراحی و برگزاری **آزمون شبه امتحانات نهایی دروس**

عمومی و اختصاصی (تشریحی) به صورت **خودارزیایی** اقدام نموده است. این آزمون در دو نوبت برای سال جاری

تحصیلی برنامه‌ریزی شده که نوبت اول آن طبق اعلام قبلی در آذرماه سال ۱۴۰۳ برگزار گردیده است و نوبت دوم

آن برای داوطلبان پایه دوازدهم، و برای پایه یازدهم مطابق با آخرین مصوبه شورای عالی آموزش و پرورش در شش

عنوان درسی، در اردیبهشت ماه سال ۱۴۰۴ برگزار می‌گردد.

از مهم‌ترین مزایای آزمون آزمایشی شبه نهایی می‌توان به موارد ذیل اشاره نمود:

✓ آشنایی با سطح علمی سؤالات (تشریحی) آزمون شبه نهایی؛ به تفکیک دروس عمومی و اختصاصی

✓ آشنایی و آماده‌سازی داوطلب با نمونه سؤالات شبه نهایی کشوری

✓ ارزیابی مداوم یاددهی و یادگیری مطالب درسی در پیشرفت تحصیلی دانش‌آموز؛

* طراحی سؤالات آزمون شبه امتحانات نهایی دروس عمومی و اختصاصی (تشریحی)، بر اساس

ارزشیابی تحصیلی وفق مقررات و ضوابط موجود در وزارت آموزش و پرورش می‌باشد.

جهت اطلاع از تسهیلات، جزئیات ثبت‌نام و نحوه برگزاری آزمون به سایت شرکت به نشانی

www.sanjeshserv.ir مراجعه فرمایید.

شرکت تعاونی خدمات آموزشی کارکنان

سازمان بنش آموزش کشور

شرکت تعاونی خدمات آموزشی کارکنان
سازمان سنجش آموزش کشور

تشریحی

برگزاری آزمایشی شبه امتحانات نهایی

دروس عمومی و اختصاصی پایه‌های یازدهم و دوازدهم

برگزاری آزمون تشریحی
قبل از امتحانات میانی و نهایی کشوری

- ✓ آشنایی با سطح علمی سؤالات و نحوه مطالعه کتب درسی جهت شرکت در امتحانات نهایی؛
- ✓ ارزیابی کیفی و کمی سطح آگاهی و آمادگی دانش‌آموزان؛

sanjesheducationgroup

صدای داوطلب ۰۲۱-۴۲ ۹۶۶

sanjeshserv

ثبت‌نام‌گروهی دبیرستان‌ها ۰۲۱-۸۸۸ ۴۴ ۷۹۱-۳

www.sanjeshserv.ir